

LONDON - RADIO

Nr. 83.

Søndag 3 mai 1942 kl. 19.30.

2 Årg.

Militærøversikt ved major Hastings.

Jeg har nettop vært noen dager i en treningsleir for britiske artillerister, og det er vanskelig å si hva som gjorde mest inntrykk på mig, det rikelige utstyr, det helt moderne materiell eller kampånden hos mannskapet. På alle felt er der uhyre fremgang. De største fremskritt har kanskje funnet sted i selve treningen i kamp teknikk. Den som husker den britiske hær i dagene etter Dunkerque, da man med altfor lite utstyr og usvæde folk skulle forske å skape brukbare motstandere mot eventuelle invasjonstropper, må føle motsetningen mellom da og nu som en oplevelse. Overalt i hæren merker man den samme stolte og hårde beslutta omhet. Alle føler at gjengjeldelsens time nærmer seg. Og slik er det ikke bare i Storbritannia. Vi har tilbakelagt et godt stykke væi siden samme tid ifjor da Hitler stod op og forkyndte hvor strålende vel han følte sig, hvordan våren bruste i hans blod og hvor sikker den tyske sluttscier var. Idag er det de underkuede folk og Hitlers motstandere som føler vårens kraft i blodet. Deires håp bygger nu på god og solid grunn. Dette er den første vårloesning i denne krig da Tyskland ikke lenger er alene om å bestemme. I Berlin er det tydelige tegn på frykt og ubeslutta omhet. Hitlers tale bekrefter dette. Ifjor spådde han scier i 1941. I år sa han intet om at seiren vilde komme i 1942. Han nsjet sig med å forespeile det tyske folk at nye store ofre var nødvendige hvis Tyskland skulde vinne krigen. Mange ting viser at vi nærmer oss en ny fase i krigen. Tyskerne har ennå ikke fullstendig mistet initiativet. Men grepene er ikke lenger så fast som før. Når som helst i de næste måneder kan der skje dramatiske omveltninger. Og har Hitler først mistet initiativet, vil han aldri vinne det igjen. Hvordan skal et land som har passert nøidepunktet av sin militære makt i lengden kunne stå sig mot motstandere som stadig blir sterkere?

Den nye tingenes tilstand kommer klarest til syn i flyvåpenet. De britiske bombekroter over Tyskland har ikke forfeilet sin virkning. Grunnen til at Hitler vendte tilbake til Berlin og til hans ufattelige skryt er den stadig stigende skrek som de britiske luftangrep har vakt i Tyskland og den nedbrytende virkning de har hatt på tyskerne moral. Det eneste betydningsfulle av alle de løfter Hitler kom med i sin tale var løftet om at Storbritannia skulde få igjen slag for slag de skader som ble forvoldt over tysk område. Slag for slag, ikke engang bombe for bombe. Dette løftet er svært front sammenlignet med de pralende trusler Hitler tidligere har kommet med om at hver britisk bombe som ble sluppet over tysk jord ville bli gjengjeldt med 1000 tyske! Imidlertid var ordene forklarlige, og meningen var at det tyske publikum skulde slå sig tilfreds med dette løftet. Men hittil har ikke de Luftwaffe vært i stand til å komme tilnærmedesvis op mot de angrep som det britiske luftvåpen har levert. Skulde det lykkes, måtte de tyske flystyrker omlegges helt, og det er lett å forstå hvilken skjebnesynger følge det kunde få for stillingen på Østfronten. Den tonen som den tyske propaganda nu har slått an er også meget oplysende. For første gang har de tyske flyvere fått direkte ordre om å bombe katedraler, historiske bygninger og kulturelle minnesmerker. Hittil har tyskerne alltid hatt en hensikt med sine militære tiltak, en omhyggelig øjenhemmet militær plan har ligget til grunn, selv om man heller ikke før tok det så nært med om det gikk ut over civilbefolkningen. Nu derimot bomber de etter linjer som er trukket opp av turisten Baedeker. Men ingen tysk soldat som er opplært i den gamle skole vil forstå at bombingen av et engelsk kloster fra det trettende århundre militært sett kan opveisze deleggelsen av Heinckelfabrikkene. Dette Baedekersystemet vil ikke få noen konsekvenser for vår bombepolitikk. Den vil fortsette som før, og tilfellet Iibeck vil bli gjentatt mange ganger, bare enda grundigere. Den britiske bombing virker godt. Det viser alle fotografiene som er tatt etterpå av speiderfly, og like godt skrikene i de tyske avisene og tilbuddet fra Berlin om at begge parter skal holde opp med bombing. Det er ikke mange som legger brett på møtet i Salzburg mellom Hitler og

Mussolini. Den italienske stumtjeneren er blitt tilkalt for å stille flere hjelpetropper til felttoget i Russland. Det er ingen tvil om at Hitler er bekymret og spør seg selv: Hvad vil de allierte gjøre? Hvilke planer har troppestyrkene i Libya? Hvad holder amerikanerne på med i Afrika? Hvor sterke er de amerikanske tropper på Irland og Island? Hvad kan russene ha i bakhånden? Hvad kan invasjonstroppene finne på? Men det farligste spørsmål er dette: Hvad skal tyskerne gjøre for å hamle op mot det britiske flyvåpen, som stadig blir sterkt? Die Luftwaffe har mesteparten av sine beste jagerfly østpå. Noe skikklig svar på den britiske utfordring kan ikke ges uten fare for offensiven i øst. Det er ingen tvil om at Tyskland nu ikke lenger har monopol på initiativet. Tyngden og massen er på vår side, og vokser stadig. Og terroren begynner å rive i hjerte-røttene på naziene selv.

Og her er de siste nyhetene:

Vestfronten. Britiske bombefly angrep inatt fiendtlig skipsfart utenfor Norskekysten. En stor tysk tankbåt ble rammet og satt i brand, og den brent fremdeles da den ble angrepet av andre fly en time senere. En tysk lastebåt ble også rammet utenfor Ålesund. Det er videre lagt miner i fiendtlig farvann 2 fly savnes etter disse operasjoner. I formiddag utførte britiske fly offensive operasjoner over Frankrike. 3 tyske jagerfly ble skutt ned. Tidlig igang morges oppnådde fly fra Kystkommandoen treff på dekket av en tysk destroyer utenfor Norskekysten. I dagslys fredag gjorde det britiske flyvåpen 7 forsiktig angrep mot mål fra Vlissingen til Bretagne. - Inatt var det for annen natt på rad ingen tyske fly over Storbritannia. - Admiral Stark er kommet til England som sjef for de amerikanske flåteenheter i europeiske farvann. Russene har drevet en dyp kile inn i de tyske linjer sør for Kharkov ved Poltava. Denne kile vil true ethvert tysk framstøt fra Kharkov mot oljefeltene i Kaukasus i flanken. Også fra andre frontavsnitt meldes om russiske framstøt. Russiske tank- og infanteriavdelinger angriper i Brjansk-Kursk-Orelområdet, og har her inntatt Fatesh, omtrent 40 km. N for Kursk. Ved Novgorod, Staraja Russa og i Leningradområdet raser det heftige kamper, og tyskerne har hatt 1000 mann i dreptebare på ett av disse avsnitt. Russene har fremdeles herredømmet i luften. Fredag ble således 47 tyske fly skutt ned mot 12 russiske. Russiske fly har senket en 9000-tonner i Barths-havet. - I en dagsordne fra Stalin 1 mai oppfordret han de russiske vepnede styrker til å gjøre 1942 til seirens år.

Midtssten. 6 avdelinger britiske Wellington bombefly angrep inatt aksens u-båtstasjon på Leros i Dodekaneserne med stor treffsikkerhet. Tyske flyplasser nord for Athen og havna i Bengazi ble også angrepet. Alle fly kom vel-berget tilbake. I Libya har britiske tropper tvunget aksetroppene til å trek seg tilbake. - Det er nå opplyst at det er amerikanske tropper i Midtssten. President Roosevelt har opplyst at Iran og Irak vil få hjelp etter låne- og leieloven. - Malta hadde 7 flyalarmer igår.

Det fjerne østen. Mandalay ble tatt av japanske tropper på fredag, og japanerne melder at det var kamper og stor forvirring i byen den dagen. Japanerne fortsetter framrykkingen fra Lashio og nordover Burmaveien. Imidlertid er de britiske tropper klar til å ta imot japanerne ved Monyva, 100km. vest for Mandalay. - I Stillehavet har allierte fly oppnådd fulltreffere på et japansk skip utenfor Rabaul.

Frankrike. Tyskerne har henrettet 55 franske gisler i Lille før drapet av to tyske soldater. Det meldes om sabotasjehandlinger flere steder i Frankrike, blant annet i Caen i Normandie og i Besigny sør for Paris. En mengde gisler er arrestert. Fra Bruxelles meldes at det er brutt ut en voldsom skogbrand ved Limburg i Belgia. Man mener tyskerne brukte denne skogen som lagringssted for våpen og ammunisjon. London minner om eksplosjonen i en belgisk kjemisk fabrikk forleden, da 250 mennesker ble drept og 1000 såret. Man tror at fabrikken er totalt ødelagt.

Danmark. Thorvald Stauning, som i 13 år har vært Danmarks statsminister, avgikk ved døden i morges i København.

Polen. Idag, 3 mai, feirer polakkene over hele verden sin nasjonaldag. Den polske statssjef har i den anledning sendt ut en dagsorden til de polske vepnede styrker, og den britiske utenriksemminister Anthony Eden har idag sendt et oppmuntringsbudskap til det polske folk gjennom den britiske kring-

Norge. Admiral Riiser Larsen er på vegne av den engelske konge blitt tildelt kommandørkorset av Bathordenen av den britiske luftfartsminister.

Sendingen i aften begynte med en hilsen til de norske lærere fra den britiske undervisningsminister, mr. Buttler. Han uttalte bl. a.: Vi vil som åpenbrødre sette inn i striden all den kunnskap og åndens makt som vi er i stand til ved siden av våpnene. Deres eksempel vil bidra til at den dag kommer nærmere da oppdragergjerningen og kulturen igjen skal få utfolde seg i frihet og sikkerhet.

Holland. Det er nettopp kommet melding om at den tyske overkommando har kunn-jort at 72 hollendere er skutt.

Lyngrep. Britiske bombefly angrep i natt dokkene og skipsbygningsverfter Hamburg. Ubåthavnen i St. Nazaire er bombet og flyplasser i Nederland, Nordfrankrike og Belgia. Det er lagt miner i fiendtlig farvann, 2 tyske skip er skadet utenfor norskekysten av fly fra kystkommandoen, som også angrep mål på land. 7 av 30 fiendtlige fly som kom over England i natt ble ødelagt. 5 av dem ble skutt ned over England og 2 over flyplasser i Nordfrankrike. De tyske fly angrep Exeter, som var målet for det første "Baedekertoktet". En tysk radiomelding går ut på at franske fly angrep England natt til søndag som pressasialer for angrep mot de franske fabrikker som arbeider for tyskerne. Natt til søndag var det imidlertid ingen fly over England. Sovjetavisen Den røde stjerne skriver om de britiske angrep på vestfronten: på grunn av den britiske luftoffensiv har man ikke sett noe til de nye tyske flytyper over den russiske front. Tyskerne har måttet sette disse nye fly inn på vestfronten. Meldinger fra Finnland viser stor misfornøyelse over at de lovede forsterkninger og forsyninger fra Rostock og Lübeck ikke er kommet. - Enheter fra det australske flyvåpen opererer nå på Island under amerikansk ledelse. - Det meldes at Gneisenau fremdeles trenger omfattende reparasjoner. Den ligger i Gdynia. Scharnhorst ligger i Kiel til reparasjoner. Både disse skip og Prins Eugen vil være kampdyktige for lang tid framover.

Russland. Det meldes om øket russisk aktivitet på Krim. Russene angriper fra Sevastopol og Kertjhalvøya. Tyskerne forsøker å gjenopprette sitt herredømme på syd- og sydøstkysten. Timosjenko har skutt dype kiler inn i de tyske stillinger i nærheten av Kursk, Kharkov og Taganrog. 25 tyske fly ble skutt ned mot 8 russiske

Det fjerne østen. I Burma kjemper britiske tropper 80 km vest for Mandalay for å stoppe den ene arm av den japanske knipetangbevegelsen. Chungking melder om voldsomme kamper 100 km nord for Lashio. Store japanske forsterkninger rykker fram i Nordburma. Kinesiske fly har angrepet havnen i Rangoon. Det brøt ut store branner. Kineserne har også foretatt et bombetakt over Lashio. En kinesisk militær målmann uttaler at kinesernes hovedstyrke ennå ikke har vært i kamp i Burma. I de siste måneders kamp er bare 3-4.000 kinesere falt mot 13-14.000 japanere.

Middelhavet. Angrepet mot Malta i går var holdt i meget liten målestokk. Et Messerschmidtfly ble skutt ned over øya. Britiske fly oppnådde fulltreffere mot et fiendtlig handelsskip.

Libya. Britiske fly har bombet Bengazis havn og fremskutte fiendtlige stillinger. En fiendtlig kolonne ble revet opp av britisk artilleri. Daily Telegraph betegner situasjonen i Libya med "nervøs stillhet". Aksemaktenes stilling i Libya er nå ikke så sterk som den var før dem britiske offensiv satte inn i fjor høst. Det pekes på at tyskerne og italienerne nå er mere sammenblant enn før, særlig i de fremskutte områder. En målmann i Alexandria uttaler at tyskerne og italienerne har mistet 1.1/4 mill. tonn handelsfartøyer i Middelhavet siden Italias inntreden i krigen.

Frankrike. Høyere japanske offiserer har ført underhandlinger med Laval og Darlan. I Vichy har Petain mottatt en spansk utsending. Under dette møtet diskutertes spørsmål vedrørende Middelhavet. Berlin håper å få både Frankrike og Spania inn i krigen. Hitler nevnte ikke disse to land i sin tale, men det er sannsynlig at de ble drøftet under møtet i Salzburg.

U.S.A. 6 amerikanske destroyere er nylig sjøsatt. 90 % av arbeidet med dem ble gjort mens de sto på beddingen.

Norge. Etterat Reichborn Kjennerud har trukket seg tilbake, har minister Stang oppgitt å finne noen ny idrettsleder. Stang skal nå selv lede idretten. Ved sin side har han et råd som Charles Hoff's navn er fullstendig nok til å kompromittere i alle nordmanns syn.

Madagaskar. Britiske styrker er gått island ved Courierbukta på Madagaskar. De kombinerte britiske sjø- og landstridskrofter nærmet seg øya i grålysningen morges. De siste meldinger om landstigningen ble offentliggjort i middags. Kommandanten for de britiske styrker melder at landstigningen ble foretatt under dekning av marinefly, og at det er meningen at de styrker som er landt ved Courierbukta skal rynke fram over landtangen til Diego Suarez. Man har møtt svak motstand. Imidlertid er de franske myndigheter på øya underrettet om at man ikke tilsikter noen endring i suverenitetsforholdene vedrørende Madagaskar, og man håper at de franske myndigheter vil ta imot tilbudet om alliert forsvar av øya mot aggressjon fra de allierettes side. - Det er vurklært offisielt i Washington at landstigningen skjer med den amerikanske regjerings fulle tilslutning og støtte. Om det skulle vise seg nødvendig at Madagaskar ble benyttet som base for de amerikanske stridskrefter, ville man ikke nære noen betenkneligheter ved å sende amerikanske tropper til øya. - Årsaken til landstigningen er at Vichy hverken har kunnet eller villet forsvare sine utposter i øst mot aksmaktene. Det viser tilfellene med Syria og Fransk Indokina. Man framhever i London idag Madagaskars store strategiske betydning. Madagaskar ligger ved eller i nærheten av tre viktige farleder mellom vest og øst som trafikeres av allierte skip. Om fienden var i stand til å sette seg fast på øya ville dette forstyrre trafikken i disse farleder. Det er nå kjent at to japanske utsendinger har oppholdt seg en tid i Vichy. Det gjelder generalene Nomura og Ade, som begge har mottatt store æresbevisninger i Vichy. Særlig Nomura er en upålitelig herre. Det var ham som oppholdt Roosevelt i Washington med løfter og forhandlinger mens Pearl Harbour ble angrepet.

Westfronten. En stor styrke britiske bombefly angrep inatt Stuttgart i SydTyskland. Stuttgart er kjent for sine svære fabrikkanlegg, således ligger de kjente Bosch og Daimler-Benz-fabrikkene her. Daimler-Benz produserer nå fly og tanks. En avdeling Sterling bombefly har rettet angrep mot Skodaverkene i Plzen i Tsjekkoslovakia også inatt. Blant andre mål var også dokkene i Nantes i Frankrike og fiendlig skipsfart utenfor Norskekysten og den hollandske kyst. Flyplassen ved Landal ble også angrepet. - Det er nettopp kommet melding om at 7 tyske fly ble skutt ned over England inatt. En by på sydkysten ble angrepet. Endel skader ble voldt, og angrepet krevde også noen offer. 3 av de 7 flyene ble skutt ned i rask rekkefølge av en tsjekkisk flygelyntnant i et Hurricanefly. Alle de tre tyske flyene var av typen Heinkel 111.

Russland. Fra østfronten meldes at den tyske våroffensiven lar vente på seg. Den kjente russiske journalist ^{ITTA Ehrenburg} imidlertid idag i den russiske kringkasting at den tyske våroffensiv må komme. Det vi må gjøre er bare å forandre denne våroffensiv til en vårretrett, sa Ehrenburg. - Dietmar har fått i oppdrag å forklare den tyske almenhet hvorfor den tyske våroffensiv lar vente på seg, og han begrunner det med varforholdene og de lange avstanden mellom de tyske tropper og forsyningsbasene. Russene har alle fordeler fordi tyskerne er langt fra sine forråd, uttaler han. - Dagens sovjetrussiske kommunike melder at det ikke er noe nytt å melde fra frontene idag. I et kommunike igår het det at russene på flere steder har utbedret sine stillinger.

Det fjerne østen. Amerikanske fly som opererer fra India har rettet et kraftig angrep mot en japansk flyplass nord for Rangoon. Flere fly og en hangar ble satt i brand. Fra Chungking blir det meldt at japanske tropper er nådd fram til den kinesiske grensen langs Burmaveien. Store kinesiske forsterkninger blir ført fram i dette avsnitt. På Mandalayfronten trekker britiske og kinesiske tropper seg tilbake. Igår var Coregidor i Lanlabukta utsatt for et 5 timers flyangrep.

Middelhavet. Fra Libya er det intet nytt. Malta var også igår utsatt for et angrep fra luften, og en del aksefly ble skutt ned. - En mann som er lykkes å unnslippe fra Grekenland forteller at det raser en farferdig hungersnød i Grekenland. En skive brød blir betalt med 40 kroner, og et egg med 10 kr., om det kan skaffes. De greske kvinner er blitt påført store lidelser som følge av okkupasjonen. Det er umulig å skaffe melk til barna.

USA. Den amerikanske produksjon av grøn sakfrø er blitt fordoblet med siktet på det europeiske behov etter at krigen er slutt.

I tilleggsprogrammet utenrikskronikk ved dr. Arne Ording.

Nr. 86.

Onsdag 6 mai 1942 kl. 19.30.

249

Madagaskar. Den britiske styrken som landet på Madagaskar i går har rykket fram 32 km rett over nordenden av øya. Landgangspartiet er nå nærmere sitt mål. Vichy melder at flåtestasjonen er avskåbet ved den hurtige britiske framrykking. Et offisielt kommunike i kveld sier at de britiske tropper møter innbitt motstand, og tapene av døde og sårede har vært større i dag. Times diplomatisk medarbeider skriver: Ved at våre styrker er gått i land på Madagaskar utfører de en oppgave for alle de allierte land. Angrepet på øya er de første frukter av Hopkins og Marshalls besøk i London i forrige måned. Manchester Guardian nevner hvorledes Japan i fjor besatte fransk Indokina etter oppfordring fra Frankrike. Det ville vært enda meget verre om de også hadde tatt Madagaskar.

Det fjerne østen. Corregidor og styrken i Manillabukta har overgitt seg. Kanpene fortsetter på øyene Mindanao, Panay og Cebu. I et budskap til sitt folk uttaler Roosevelt at det amerikanske folk ikke kan forlange noe. Flottere eksempel på mot og utholdenhets enn det forsvarerne av Corregidor har vist. Øya Midway fortsetter sin motstand langt ute i Stillehavet og har motstått 5 japanske angrep. - Kinesiske guerillatropper har tatt igjen over et dusin kinesiske byer. Britiske bombefly har angrepet japanske ferjer med tropper og forsyninger. Et amerikansk kommunike fra New Dehli meddeler at ved bombeangrepet mot Mingaladon flyplass ved Rangoon mandag ble 40 japanske fly ødelagt og 45 sterkt skadet.

Flyangrep. For annen natt på rad ble Stuttgart og andre mål i Sydtyskland bombet i natt. Videre ble dokkene i Nantes bombet for annen natt, og tyske flyplasser i Nederland, Belgia og Nordfrankrike. Die Luftwaffe foretok ikke noe angrep over England i natt, men i dagslys i dag ble en by på sydøstkyssen bombet. Det ble voldt en del skade, og noen personer omkom. I går ble det utført 4 store bombetokter i dagslys, bl. a. mot Seebrygge. 4 fiendtlige fly ble skutt ned. 6 britiske fly savnes fra alle 4 tokter.

Libya. Voldsomme sandstormer har begrenset virksomheten i Libya. De koncentrerte luftangrep mot Malta er i løpet av den siste tid skrumpet inn til en ubetydelighet. Antallet fiendtlige fly som ble skutt ned i april var 154, altså gjennomsnittlig mer enn 5 fly om dagen.

Russland. Våren utvikler seg nå med full fart. Mange flyplasser er allerede helt tørre. Det fremheves at virksomheten i luften går forut for øket virksomhet til lands. Russiske fly har angrepet tyske jernbanestasjoner og depoter. I en kringkastingstale heter det at Russland har tusenvis av unge menn som brenner etter å komme med i kampen, men blir holdt tilbake for å få den best mulige trening. Tyskland har også unge folk, men de har liten erfaring og ennå mindre kampånd. I løpet av siste måned har tyskerne tapt over 1000 fly på østfronten. Russiske guerillatropper skaffer tyskerne mange vanskelige problemer. Ved Minsk ble således 4 troppe- og forsyningstog angrepet av disse tropper og over 400 tyske soldater og offiserer ble drept. I et annet avsnitt av Hviderussland er 1300 tyskere drept på grunn av guerillaenes virksomhet. Ved Orel er det samlet 20.000 mann gruerillatropper som har påført tyskerne store tap både av materiell og soldater, tapene av soldater løper her opp i 5.000. - En militær målsmann nevnte i går 6 hovedfeil som den tyske overkommando har gjort i denne krigen: 1. Det forrederiske overfall på Russland. 2. Det mislykte sommerfelttoget i Russland. 3. Feilslagne forberedelser for vinterfelttoget i Russland. 4. Den grusomme behandling av befolkningen i de okkuperte land. 5. Nederlaget i luftkampen mot England. 6. At Bismarck ble sendt ut på tokt. Disse uttalelsene finner støtte på neutralt hold, Fra Ankara meldes at en høytstående tysk offiser i en samtale har uttalt at den tyske overkommando før angrepet på Russland var ledet på villspor med hensyn til den russiske arme, og trodde at den var helt uforberedt på krig. Likeledes regnet de med at de bolsjevikiske styre ville bli styrtet. Offiseren uttalte til slutt: Det kan hende at russerne vil gi oss ennå ubehagelige overraskelser.

Tyskland. Berlin har kunngjort at det er dannet et tysk rustningsråd. Det består av 5 høyere offiserer og en del ledere av de største bedriftene under ledelse av dr. Speer, som er dr. Tots etterfølger. Dannelsen av rustningsrådet viser hvilken akutt mangel det er på arbeidskraft til industrien. Den engelske kronikør "Mannen i gata" uttalte i går at hvis Hitler får den halve million han regner med fra de okkuperte land, så kan han holde kampen gående ennå en stund, hvis ikke vil den komme til å slutte temmelig hurtig. 393

Ngb. jan. 15
1942 post.

LONDON - RADIO

2474/4
2945/4

Mappe 41
Side 82
7/5

Nr. 87

Torsdag 7. mai 1942 kl. 19.30.

2. ÅRG

Madagaskar. Den militære leder på Nordmadagaskar, som stod under kommando fra Vichy, har overgitt seg, opplyste Churchill i Undershuset idag. Flåtenes Diego Suarez og nabobyen Antiran er på britiske hender siden i ettermiddag. Churchill sa: For såvidt mulig å unngå blodutgytelse ble store britiske styrker av alle våpenarter satt inn fra flere kanter samtidig. Aksjonen har vært omhyggelig planlagt gjennom 3 mnd. Det første forsøk på å ta Antiran (igår) mislyktes, vi møtte sterkt motstand og noe over 100 britere falt. Et nytt forsøk (idag) lyktes. Minstetrekning er allerede gått igang med 8000 opp farvannene utenfor Diego Suarez der en større britisk flåtestyrke nå skal løpe inn. En må boklægs striden som er ført mellom to folk som i bunn og grunn kjemper mot en felles fiende.

Vestfronten. Britiske bombefly angrep inatt for 3. natt på rad Stuttgart. Hovedmålet inatt var Daimler-Benz fabrikken som nå produserer tanks og fly. Videre ble ubåthavnen i Nantes og en rekke andre mål i Tyskland og de okkuperte land. 7 bombefly ble skutt ned. Det var ingen tysk flyvirksomhet over Storbritannia inatt, men igår kveld kom 4 jagerbomber inn over en by i Sør-England. En villa ble skadet, men ingen manskap gikk tapt. En britisk militærkorpset i London opplyser at i april var det færre tyske fly over Storbritannia enn noen mnd. siden september '40, mens det var flere britiske fly over Tyskland enn noensinne tidligere. Men understrekot forsvrig at de 4 sist manoders bombangrep over Tyskland bare er en liten forsøk på det som skal komme. Amerikanske bombefly tar del i operasjonen i stadig økende tall like som amerikanske strategiske operasjoner med under planlegginga.

Gestapo sjefen Heydrich er kommet fra Tsjekkoslovakia til Paris. Hans sistebodriftspersonvervordet på 34 tsjekkere i Frankrike ble 40 gjeldeskutteigar og 18 til idag. I løpet av 95 franske patruljer mistet livet de siste 3 dager. Heydrich, hvis offisielle oppdrag er å innsette en ny tysk politisjef i Paris, skal i virkeligheten overvne det franske politi under Gestapo og Laval-politiet ledelsen. Som et nytt uttrykk for tyskernes nærværelse over det stendanzibat ha den franske befolkning kommer idag truslen om å innføre beleiringstilstand i Brest og bastummelsn. om at folk i visse distrikter i Vestarmendisbyrhou ikke får ferdes utenfor uten sørlig tilstellet. Over hele det bøssete Europa skjørper tyskernes sin terror. I den siste tid er 72 hollendere, 95 franskmenn, 34 tsjekkere, 18 nordmenn, 12 belgier, mange hundre polakker og tusenvis av russere blitt skutt av de tyske ekskusjonspatruljene. Fra Danzig klager den tyske Bevohhaber over polakkenes fiendtlige innstilling. Tyske tropper angripes ustanselig av omstrijdende polakker som er fiktatt sin jord og nekter å samarbeide med tyskene. En ny eksplisjonulykke er funnet sted i Belgia, opplyser Bruxelles Kringkastern. Stor materiell skade ble foryoldt.

Russland. Dagens sovjetiske kommuniko melder at de russiske tropper har gått til aksjon på midtfronten og tilsvært fienden svar tap; 12000 mann på de siste par dager. Det er nye russiske divisjoner som her er satt inn, reserntropper som er trenet og har fått sitt utstyr i Sibir i vinter. Ved Joninograd har russene skutt en ille inn mellom to fiendtlige grupper og omringet en tysk avdeling. Izvestija skriver igår at den røde armé får stadig flere tanks, bombebomber og maskingeværer og at hjelpe fra vestmaktene vekser daglig. En tysk 6000 tonns er sunget i Nordishavet. De tyske vestfront-kommunikator forklarer at tyskerns retter ut linjene for å skifte sine utgangspunkter for sommeroffensiven.

Det fjerns østen. Japanere i Lurui har nå dreist nordøstover og har inntatt byen Wantian ved Turmeveien på den kinesiske grense, 120 km. fra Lashik. Der er fremdeles kontakt mellom de britiske og kinesiske tropper, som i midlertid er underlegen i antall og fortsetter retrakte. Amerikanske flygjere har valmt japaneiros flyplass i Rangoon for tredje natt på rad. Corridors holdt ut i 149 dager. Etter festningens fall fortsetter amerikanernes motstand på flere filipinske øyer.

I tillegg programmet til Nordahl Grieg.

T G M D O - E T D I O

196. jn 13 pol

Nr. 88.

Fredag 8 mai 1942 kl. 19.30. 2947

228

Sjøslaget ved Salomongyene. Det store sjøslag utenfor Salomongyene i det sydvestlige Stillehav pågår fremdeles. Ifølge den siste melding fra Mc Arthurs hovedkvarter er hittil følgende japanske skip senket: 1 hangarskip, 1 tung krysser, 1 lett krysser, 2 jagere, 4 kanonbåter, 4 forsyningsskip og 1 troppetransportskip. Dessuten er ytterligere 6 skip sterkt skadet, nemlig 1 hangarskip (som man antar er senket), 1 ombygget hangarskip på 9000 tonn, 1 lett krysser, 1 transportskip og en lastebåt. Av de 20 japanske skip som er senket eller skadet er hele 13 krigsfartøy. Videre er 6 japanske fly skutt ned. De allierte har mistet 3 fly. Nøyaktige meldinger om de alliertes flåte-tap foreligger ennå ikke, men det varsles at de japanske kommunikeer om at Warspite eller andre slagskip er senket, savner ethvert grunnlag. Det kjemperes fremdeles videre til sjø og i luften, og hele den frie verden venter med spenning på nye resultater. Amerikanske aviser skriver at enda mer gledeelig enn meddelelsen om de store japanske tap er følelsen av at dette slag danner opptakten til den storm som skal feie de japanske innbrytere tilbake dit de kom fra.

Madagaskar. Det indiske havs Gibraltar, Diego Suarez, er nå på britiske hender. Etter de siste meldinger som foreligger er de britiske tap langt mindre enn de 1000 falne som vi meldte om igår, idet en del britiske tropper som man trodde var kommet bort, er kommet til rette.

Flyangrep. To tyske bombefly ble skutt ned over England foregående natt. Et angrep 6 fly, altså ble en tredjedel av den angripende styrke ødelagt. Andre tyske fly gav en tyve sekunders gjesterolle over kysten av Øst-England, men fant det tryggest å vende tilbake da engelske jagere gikk opp. 1 tysk maskin ble skutt ned over Kanalen.

Britiske fly angrep inatt havnen i Ostende og en industriell kraftstasjon i Seebrügge. 6 tyske fly ble skutt ned, 1 britiske fly vendte ikke tilbake.

Nordishavet. Mens allierte styrker kjemper seierrikt i Stillehavet, har en mindre britisk flåtestyrke som eskorterte 2 konvoyer til Russland, ført en hårdnakket kamp mot tyske fly, ubåter og krigsskip. Tyskerne angrep ustanselig gjennom flere dager. Den britiske krysser Edinborough ble truffet av en torpedo og senket av sitt mannskap. Videre ble tre skip i konvojen senket, men 90% av forsyningene kom velberget i havn. I utdagende konvoy gikk ytterligere et skip tapt. De tyske tap i disse kamper beløper seg til 1 destroyer og flere fly, dessuten ble 3 destroyere skadet.

Russland. Begge parter ruster seg nå til den forstående kamp. Nye forsterkninger ankommer daglig til frontene. Ved den finsk-russiske grense har russene i løpet av siste døgn avansert 16 km. Nerkampene ved Ilmensjøen har i den siste måned kostet tyskerne 30 000 mann. Det kommer stadig nye meldinger om fornyet aktivitet fra de russiske geriljatroppers side. Tyskerne er engstelige for disse tropper, de kjerner ikke noe middel til å få has på disse dristige flokker som dukker opp der de minst venter det. "Investia" skriver at et stort folk holder på å reise seg bak de tyske linjer.

Osten. Amerikanske bombefly angrep inatt Rangoon for femte gang på 8 dager. Dokker og havnelagere ble satt i brand. Japanske nattjagere forsøkte å opppta kampen, men ble jaget vekk. De amerikanske fly vendte tilbake til sine baser uten å ha tapt et eneste fly. Det meldes at japanske styrker er gått i land i Akyab. Japsene har videre nådd Jehu og er rykket 40 km. inn i China. Her raser det heftige kamper med store tap for japanerne, da kineserne har fått frem betydelige forsterkninger. Det meldes også om et vellykket angrep mot Kanton av kinesiske friskarer.

Offisielt meldes at betraktelige amerikanske forsterkninger er nådd Ceylon via Øst-Afrika.

Middelhavet. Lord Gort har avløst Sir William Dobey som øverstkommanderende på Malta. Lord Gort bringer med seg Georgskorset som er blitt tildelt den samlede befolkning på Malta, som tidligere meldt. Sir William Dobey reiser nå hjem til England for å feriere. - Fra Libya meldes om normal patruljevirksomhet.

De norske lærere. Den fri presse verden over gir fortsatt uttrykk for sin beundring for den norske lærerstands sørlede front mot nazityranniet og for deres troskap mot sitt kall som oppdragere. I London idag legger man vekt på at når myndighetene nå ser seg tvunget til tilbaketog, skyldes det utelukkende lærerfrontens fasthet og tapperhet.

Nr. 89. Søndag 10 mai 1942 kl. 19.30.

2948 10k-1912
2948Situasjonen til siste.

De kamper som nu foregår samtidig over hele verden viser at med hensyn til krigsførrelse må man betrakte alle hav som ett, fordi de forente nasjoner er i stand til å optre på alle hav. De følger den tradisjonelle strategi, som går ut på å benytte havene til egne formål, til transport av tropper og forsyninger til de steder kampene pågår. Tysk flåtestrategi tar ikke sikte på å benytte havet, men på å hindre Storbritannia og Amerika i å bruke det, det er en helt igjennem negativ strategi. Helt siden juli ifjor har Storbritannia og Amerika sendt mengder av forsyninger til Russland. Veien har enten gått over Murmansk eller gjennom Den persiske bukt. De forente nasjoner har vært heldige med sine forsyninger til Russland, til tross for at Tyskland har besatt hele norskekysten og finskekysten i nord. I Trondheim har tyskerne samlet alle de tunge overflateskip de nu har tilbake, men hittil har de bare brukt fly, lette skip og undervannsbåter for å sprenga våre konvoier. Den tyske overkommande er klar over hvor viktig det er å stoppe forsyningene til Russland. Hvor vanskelig det er for tyskerne å gjøre noe effektivt for å hindre dem ser man av det siste tyske angrep som ble rettet mot to konvoier, en på vei til Russland og en på tilbakevei. Bare 10% av konvoienes tonnasje gikk tapt, til tross for at de tyske destroyere og stupbombefly satte all kraft inn på angrepet. En britisk krysser gikk tapt ved denne anledning. Det er første gang et skip av denne størrelse er senket under slike operasjoner. Tyskerne er ikke makteløse, men det viser sig at angrep av fly- og flåtestyrker er forholdsvis virkningsløse når de ikke er støttet av tunge skip. Det er ikke ofte vi mister skip på denne viktige rute. Tapene utgjør bare en liten prosent av de forsyninger som tvinger sin ingenmenn. Men tyskerne kan ikke se rolig på dette. Imidlertid er det en kjennsgjerning at så lenge de tunge tyske flåtestyrker ikke tar aktiv del i kampene, gjør de sitt til å bringe nederlaget nærmere. I forrige krig var den tyske øseflåte ti ganger så sterk som den tyske flåten av overflateskip er idag, og den gangen gav den si, da i kast med den britiske flåten. Idag er stillingen den at tyskerne må stoppe konvoiene til Murmansk, men selv ikke det klarer de til tross for at de kan bruke hele norskekysten som baser. Den siste aksjonen viser tydeligere enn noe annet hvor mye store mengder det er som i virkeligheten slipper igjennom.

Når briterne har okkupert den franske flåtestasjonen på Madagaskar er det ikke bare for å sikre forsyningene til Russland. Alle de vriga livsviktige forsyningelinjer vilde bli satt i den største fare hvis denne stasjonen skulle ha kommet på fiendens hender. Japanerne kunde med den som utgangspunkt ha stoppet all transport sjøveien mellom Syd-Afrika, Britisk Øst-Afrika og betydd en fare for passasjerene i innen Radshavet. De kunde også sette i gang direkte angrep mot havnebyene i Syd-Afrika. Japanerne er konvist til sig selv i det fjerne østen. De store tyske skip ligger i Trondheim, den italienske flåten er bundet i Middelhavet, og japanerne har ikke bare hatt hellet med sig i det siste. Amerikanernes okkupasjon av Ny Caledonia var et slag midt i ansiktet på japanerne, og ved det store øjøslaget som nettopp er utkjempet er den japanske flåten tilført svært tap. Innen vet man ikke hvor meget amerikanerne selv mistet ved denne anledning, men admiral Stark har uttalt at den amerikanske marinen er forberedt på å tape to skip mot ett, hvis den bare kan feie japanerne bort fra havet. Den amerikanske marinen har kunnet utrette betydningsfulle ting, til tross for at den opererer dobbelt så langt borte fra sine baser som den japanske, og tross tapene i Pearl Harbour. Amerikanske krigsskip har vist sig i Nordishavet, Det indiske hav og Middelhavet. Amerika kan sende sin flåte over havene, fordi landet har en vel balansert bestand av tunge og sterke overflateskip. Japanerne har også en betydelig flåtestyrke, sammensatt av tunge og lette skip, men den er bare ikke stor nok til å male sig med de forente nasjons marine sammenlagt. Og det har vist seg at i sjøkrig har overlegne styrker angitt lettere for å gjøre det av med underlegne enn tilfellet er i landkrig. Storbritannia og Amerika er derfor fremdeles i stand til å bruke verdenshavene til transport av menn og materiell til de steder hvor slagene blir utkjempet. Samtidig har de nok av tunge overflateskip til å stanse, drive tilbake eller helt tilintetgjøre de japanske overflateskip, uansett hvad det kan komme til å koste dem.

Slaget ved Solomon-øyene. London kunne igår melde at sjø- og luftslaget i det sydvestlige Stillehav foreløpig var avsluttet etter at de japanske styrker var slatt tilbake. De allierte styrker var parat til å fortsette angrepet. I dag kommer meldingen om at allierte fly har fornyet angrepene mot den japanske skipsfart i det sydvestlige Stillehav. Et japansk moderskip for sjøfly (som er det fjerde i rekken av japanske hangarskip som er senket eller skadet i dette slag) ble alvorlig skadet, og 5 japanske sjøfly ble ødelagt. Videre ble en tankbåt skadet. Derved er i alt 9 japanske krigsskip blitt senket og 5 skadet og 2 forsyningsskip senket og 3 andre skip sterkt skadet. Listen over senkede japanske krigsskip ser slik ut: 1 hangarskip, 1 tung krysser, 1 lett krysser, 2 destroyere og 4 kanonbåter. - Narmere opplysninger om de allierte tap foreligger ennå ikke, men det melder at de japanske meldinger om slaget er fantastisk oppdiktet, og at de japanske beretninger er helt usannferdige. I en offisiell kunngjøring fra Washington heter det at hverken noe alliert slagskip eller hangarskip er blitt senket. I en annen amerikansk melding heter det at siden det japanske angrep på Pearl Harbour er 44 japanske krigsskip og 61 andre skip senket og 73 skip av forskjellige typer skadet av den amerikanske marine. Disse oppgaver omfatter ikke hva amerikanske fly eller andre allierte styrker har senket eller skadet.

Martinique. USA har truffet vedtak for å forhindre at tyskerne kan sette seg fast på øya Martinique i Det karibiske hav. En amerikansk utsending, sjef for de amerikanske styrker i Det karibiske hav, admiral Hoover, er nå kommet til øya for å forhandle med den lokale franske representant admiral Robert for å forhindre at øya blir bonyttet som tysk ubåtbane. Det framheves at man riktignok ikke vil ta hensyn til Vichys juridiske rådigheter over øya, men USA vil respektere det franske folkes overhøyhet.

Burma. Det er gode nyheter fra Burma idag. Kineserne har satt i gang en rekke motangrep og har under ledelse av general Stillwell avbrutt de japanske sambandslinjer mellom Mandalay og Lashio idet de har tatt Mayo som ligg ved jernbanen mellom disse to steder. De japanske styrker som var rykket inn i China ved Burmavegen har måttet trekke seg tilbake, og også her har kineserne fått en by (Chefans?). 1000 japanere ble drept og 500 omringet i dette avsnitt. Flyplassen Magwe, som ligger 200 km. sydvest for Mandalay, er gjenerobret, og i utkanten av denne Mandalay pågår det heftige bajonettkamper. Amerikanske flygere har smadret en japansk kolonne som rykket over Salvinelva og truet med å trenge inn i Yunnanprovinssen. - Igår kom meldingen om at japanske fly har angrepet Sittangungurørådet, 32 km øst for Calcutta.

Britiske flyangrep. Det britiske flyvåpen rettet natt til lørdag et kraftig angrep mot Warnemünde i Tyskland. Det melder idag at det oppsto store branner etter angrepet. Det deltok store bomberly i Halifax, Sterling og Lancaster typen i angrepet. Nye flygefotos viser at det er anrettet betydelig skade i Kiel, Köln og Ruhrrområdet etter de britiske angrep der i den senere tid. Som et ledd i den offensiv som pågår over tysk og okupert område i dagslys angrep britiske bomberly og jagere i dagslys i formiddag mål i Nordfrankrike, spesielt Lazebruck og Brügge. Ingen britiske bombefly gikk tapt etter disse angrep, men det savnes 7 jagere.

De tyske flyangrep over England fortsetter i begrenset malestokk. 4 Messerschmidtfly kastet bomber over en by i Sydengland i formiddag. Inntatt var det ingen tyske fly over England.

Russland. Marekalk Timosjenkos armeer har avbrutt de tyske sambandslinjer på to steder i Donetsområdet. I Leningradområdet fortsetter de russiske angrepene. Helt i nord på den russiske fronten har stadige russiske luftangrep tvunget tyskerne til å trekke sine franskutte flybasir tilbake inn i Finland og Norge. I Øst angrep på Murmanskk har russerne skutt ned 64 tyske fly. Ialt ble det fredag skutt ned 70 tyske fly på hele den russiske front fredag, mot et tap av 26 russiske.

Madagaskar. Det melder idag offisielt at de britiske tap på Madagaskar ble per seg til maksimum 500 mann.

I dag, 10 mai er det tohrsdommen for Churchills utnevnelse til britisk statsminister. Churchill taler i den anledning i den britiske krigskarting idag kl. 21. Den 10 mai er en minnedag også på andre områder. For to år siden ble angrep på Holland, Belgia og Frankrike, og et av de vileste tyske flyangrep på London fant sted da. Island ble besatt for to år siden. For ett siste landet Hess i England i håp om at England ville slutt fred med nazistene. Vi vet ikke bedre.

Lrb. fra 1942 nr. 90. LONDON-RADIO 24/4/42 4 Mappe 41
Mandag 11 mai 1942 kl. 19.30. 2 årg. 11/3-90
et fjerne østen. Et kommunike fra krigsdepartementet i Washington gir de første offisielle enkeltheter om dagangrepet på Tokio og andre japanske byer den 18. april. Angrepet ble utført av amerikanske armebombefly. De gikk inn over byene i lav høyde og bombet krigsindustrifabrikker og andre viktige mål med brann- og sprengbomber. - I det sydøstlige Stillehav leter allierte fly etter den spredte japanske flåte. Fra general Mac Arthurs hovedkvarter melderes at 2 japanske undervannsbåter er blitt skadet eller senket av allierte fly utenfor Australia. - Den japanske styrke som trengte inn i Kina fra Burma er blitt fullstendig utslettet. 5.500 japanere ble drept. I selve Burma fortsetter kineserne sine motangrep i utkanten av Mandalay. Amerikanske fly er angrepet japanske troppeavdelinger på Burmaveien. Fra New Dehli melder britiske fly har bombet flyplassen Magwe i Burma.

Russerne har gjenerobret en av tyskerne hovedstillinger nordvest for Kalinin. 1800 tyskere ble drept her. I nærheten av Smolensk er to tyske truppstog avsporet. Mellom Kursk og Kharkov utbygger russerne sine nye stillinger ved Belgorod. Avisen Investia skriver at den nye tankindustri som er samlet øst for Volga vil bygge tanks nok til å slå tyskerne i år. De produserer nå langt flere tanks enn de kunne for seks måneder siden. I Leninsk venter en nå på våren. Byen har nå fått tilført store mengder av matvarer og krigsmateriell. Alle sivilpersoner er evakuert fra byen, så Leninsk er nå en by av soldater og arbeidere.

Churchills tale. I sin tale i går ga Churchill det tyske folk en alvorlig advarsel om gasskrigen. Russerne er av den mening at tyskerne vil bruke gass på østfronten. Churchill uttalte: "Vi vil betmakte en slik gasskrig mot russerne som om den var rettet mot oss selv. Så snart vi har fått bevis for at den er satt igang mot russerne, skal vi benytte vår overlegenhet i luften i vest til å føre gasskrigen i dens størst mulige malestokk mot militære mål i Tyskland." Hitler er nå begynt å snakke om humanitet. Det var synd at han ikke tenkte på den før han bombet Warszawa, eller før han myrdet de 20.000 nederlendere i Rotterdam, eller øste sin hevn utover den åpne by Beograd. "Vi har en lang liste over byer som er særlig viktige for den tyske krigsmaskine. Disse byer vil få samme skjebne som Lübeck og Rostock." Churchill nevnte videre at hjelpen til Russland ville bli fortsatt. Alle konvoier er hittil kommet fram, om enn med små tap, og all kraft vil bli satt inn for å holde ruten til Murmansk oppe.

Middelhavet. I løpet av lørdag og søndag ble 20 tyske og italienske fly skutt ned og 51 skadet over Malta. Derav er 15 bombefly og 6 jagere helt sikkert døde.

Skottland. I alle skotske kirker vil det søndag bli lest en særskilt bønn for det norske folk. Den skotske kirkes øverste leder har sendt ut et brev til alle prestene hvor han skriver at det norske folk i dag skriver et myttet blad i sin saga. Han henstiller at det under gudstjenesten den 17. mai vil bli bedt en bønn for nordmennene om kraft til å holde ut. Irland. Også kirkerådet i Belfast i Nordirland uttaler sin varme sympati og beundring for Norges kirke som under så hårde prøvelser står fast i troen på frihetens og sannhetens sak.

Norge. Det teologiske fakultet og menighetsfakultetet har sendt et memorandum til kirkedepartementet hvor de minner om at vår kirkes teologiske lærere er sakkyndige rådgivere for kirkedepartementet, og at kirken trekker en skarp grense mellom politikken og kirken. Pro memoriet hevder at det var prestenes plikt både å ta avstand fra ungdomsbevegelsen og å la sin røst høre i anledning av det press og den behandling som lærerne er utsatt for. Det slutter med å si at embetsnedleggelsen ikke er noen sabotasjehandling, for prestene fortsetter sin gjerning like fullt. Den er en bekjennelse av kirkens frihet og selvstendighet i åndelige saker.

Fra Vichy kommer det melding om at flere medlemmer av N. S. er blitt arrestert i den siste tid. Andre meldinger fra Oslo viser også på at det er en splitelse i partiet. Saledes er det i Rogaland foretatt en fullstendig utrensning i de dervarende avdelinger av N. S. Gudbrand Lunder har nylig vært i Stavanger, utsendt av tyskerne for å rydde opp blant partimedlemmene og prøve å få istand enighet mellom de stridende partene.

En ny avdeling Gestapo er kommet til Oslo. Den teller flere hundre mann.

Nr. 91. 2474/42 11 klappo 41
Tirsdag 12 mai 1942 kl. 19.30. 2950

Rusland. Den første store tyske offensiv i sommer er begynt på Krim med et kraftig angrep på Kertsjhalvøya. Hitler prøver her å vinne tilbake stillinger han før har mistet og i for offensiven mot Kaukasus tar til for alvor. Det meldes fra Moskva at russiske fly har gått til motangrep. En lastebilkolonne på 34 lastebiler er totalt ødelagt. Vår sjømilitære medarbeider uttaler: Efter å ha slåss et helt år har den røde flåte ikke bare opprettholdt sitt herredømme i Svartehavet, men den har også bragt krigens helt op under fiendens kyst. Tysk skipsfart mellom havnene i Bulgaria og Romania og den besatte del av Russland er stadig blitt angrepet. Sebastopol har en særlig gunstig stilling som utgangspunkt for angrep på den tyske flåte. Tyske flåtemannskaper er ankommet i stigende mengde til havnene i Bulgaria. Fremtiden vil vise om tyskerne vil klare å transportere ubåter i deler til disse havner og sette delene sammen i Bulgaria. Men det er i allfall utslukket at tyskerne på denne måten kan få sjøsatt tunge overflateskip i Svartehavet. De Hurricanefly som Storbritannia har sendt til Russland har vakt stor begeistring. Nylig angrep 6 fly av denne type bemannet med russere 30 tyske fly og ødela 5. I Hurricanefly gikk tapt. Hverken tysk kringkasting eller presse har nevnt det faktum at det hittil i denne krig er falt flere tyskere på Østfronten enn i de fire år og tre måneder som den forrige verdenskrig varte. Den kostet tyskerne 2 millioner døde og 4,5 millioner sårede.

Churchills tale er næsten et døgn etter avholdelsen offentliggjort i den tyske presse i forfalsket utgave. Det tyske nyhetsbyrå Transocean våget ikke direkte å forfalske talen. Det viser sig med henlede oppmerksomheten på at Adolf Hitler såvel som andre tyske offisielle representanter gjentagne ganger tidligere har forsikret at i henhold til internasjonale avtaler vil Tyskland ikke bruke gass så lenge fienden avstår fra å bruke det.

Middelhavet. Kampene i luften over Malta fortsetter. 14 tyske og italienske fly til er skutt ned og flere skadet, 10 av disse ble skutt ned av britiske jagerfly. Over 100 tyske og italienske fly er ødelagt eller skadet over Malta de siste tre dager. Engelskmennene mistet 1 fly. - Det britiske admiralitet mistet tre destroyere i det østlige Middelhav igår. De blev angrepet av tyske fly. Jakal og Kipling var blandt de tre destroyere. Over 500 offiserer og menige ble reddet fra båtene. - I Libya har det vært lette trefninger mellom britiske og fiendtlige styrker.

Det fjerne Østen. Kineserne har drevet japanerne 45 km tilbake langs Burmanvægen og har gjenerobret Wantien på grensen mellom Burma og China. Det er imidlertid fare for formet japansk angrep. Nordvest for Mandalay trekkes geografi Alessanders tropper sig tilbake gjennem Chindvindalen. Fra general McArthurs hovedkvarter meldes at en stor japansk tankbåt har fått to fulltreffere fra fly. Utenfor Salomonøyene er et japansk transportskip truffet. Amerikanske undervannsbåter har senket en japansk destroyer og to handelsskip. Et lite bombefly angrep en konvoi på rekip og satte en 10 000 tonner i brand.

Frankrike. Situasjonen i Frankrike blir mer og mer kritisk. Petain er nu dratt tilbake til Vichy. Det er oplagt at tyskerne venter å få teknologiske fordeler av Lavals regjering, men den er nødt til å gå forsiktig tilverks. Det problem Laval er stilet overfor er det franske folket. Han vet også hvor viktig det er for Frankrike å bevare et noenlunde godt forhold til De forente stater. Tyskene blir stadig mer aktive i Frankrike, og Gestapo har tatt nye forholdsregler for å knuse den franske motstand. Radio Paris er sprengt i luften og et godstog ødelagt av sabotører. Gisler til er skutt i Rouen.

Times skriver idag: Mens Hitler samler sine armeer til det avgjørende fremstøt på Østfronten, har britene tatt hansen op i vest. De store arméene som nu er samlet i Storbritannia har ikke bare tilmøgt oppgave å forsvare landet. Når tiden er inne vil den bli brukt til den avgjørende offensiv! I over 100 år har den tyske nasjonen sett at krig skal føres fremmede land til sine for det tyske rike. Men idag må de se sine største byer bli skutt i brand, sine hjem ødelagt og jevnet med jorden. Tyskene skal komme til å føle at Hitler står mørtesløs i forsvarset av sine egne landområder. Tyskernes eneste utvei er å gå til handling som viser at de er herre i sitt eget hus, de og ikke Hitler.

Søndag 17 mai 1942 kl. 19.30.

Nr. 92.

SKILL-AGTOMPLKE ved Arne Ordning:

De meldinger som er kommet om slaget i Korallhavet gir ikke noe fullstendig billede av det som er foregått. Korallhavet er som bekjent det hav som i vest begrenses av Queensland på det australske fastland, i nord av New Britain, i øst av Salomongyene og Ny-Hebridene, og i syd av Ny Caledonia. Slaget varte i seks dager, og under hele kampen spilte flyvåpenet stor rolle. Japanske fly angrep fra hangarskip, og de allierte fra fastlandet. Resultatet var som før meddelt at japanerne tapte 1 hangarskip, 1 tung krysser, en lett krysser, 2 torpedojagere, 4 kanonbåter og 1 forsyningsskip. Videre blev to hangarskip, en lett krysser og en tung krysser skadet. De amerikanske tap blir ikke oppgitt, men de er forholdsvis små. Vi vet ikke hvor store styrker som var engasjert i kampen, og vi vet heller ikke hvilken opgave de japanske stridskrefter skulle løse. Japanerne har i lengere tid foretatt flyangrep mot Port Moresby, mens australiske og amerikanske fly til sjengjeld har angrepet japanske baser på New Guinea og New Britain. Hensikten med japanernes aksjon kan enten ha vært å besette Ny-Hebridene og Ny Caledonia for å bryte forbindelsen med Hawaii, eller den kan ha vært rettet mot selve det australske fastland. I siste tilfelle må vi tro at skipene var fortropper for en større invasionsflåte. Kampens utfall har virket stimulerende på folkestemningen i Australia og Amerika. Men den japanske flåten er langt fra ødelagt, og man må regne med nye framstøt. Ved krigsutbruddet kunde man regne med at den japanske flåte og den amerikanske stillehavsfleåte var omrent jevnstørre. Amerikanerne led store tap i Pearl Harbour, men japanerne har hittil i krigen mistet en tredjedel av sine kryssere. Det avgjørende er at statene har langt flere nybygninger. I enda høyere grad gjelder det flyvåpenet.

I Burma har japanske styrker fortsatt sin fremrykning. De har erobret Burmas hovedstad Mandalay, og Lashio ved endepunktet av jernbanen. De har også trengt over Burmaveien lenge nord og rykket inn i China. Kineserne melder at kinesiske styrker har gått til angrep og har felt japanerne i ryggen. De britiske tropper trekker sig mot vest og vil antagelig forsøke å komme over de ufarbare fjelltraktene og inn i India. Stillingen i Burma er ikke klar. Vi må regne med at Burmaveien er tapt.

Burne ansees for Indias skyld, og det er mulig at japanerne vil bruke sine nye ero bringer som utgangspunkt for angrep på India. Det er imidlertid umulig å føre frem større styrker og tungt artilleri denne veien. Men japanerne har også rykket videre langs kysten og besatt byen Akyab. Terrenget langs kysten er sumpig og ufratommelig. Derfor har man regnet med at et japansk angrep mot India vil måtte komme sjøveien med basis i Rangoon. En stor japansk flåte var før en tif side på vei til Den bengalske bukt, men man har siden ikke hørt noe til den. Der har vært flere japanske fremskot mot det indiske hav, og tyskerne ser sikkert gjerne at Japan først går los på India så aksemaktane kan foreta en knipetangbevegelse mot det nære østen.

Det har lenge sett ut som japanerne har forsøkt å ta Madagaskar, men der er de allierte kommet dem i forkjøpet. Vichyregjeringen hadde høitidlig forpliktet sig til å forsvare Madagaskar mot ethvert angrep, men engelskmennene hadde tillfellet med Indo-China i friskt minne. Dessuten var de franske stridskrefter for svake til å kunne motstå et japansk angrep. Churchill har uttalt at ekspedisjonen til Madagaskar blev planlagt, før tre måneder siden. Det gir et godt begrep om den tid det tar å frakte skip og fly de veldige avstander som denne krigen strekker sig over. Madagaskar er foreløpig i sikre hender, og man risikerer vel ikke at japanerne nu skal sette sig fast der.

Ceylon er kommet i brennpunktet i denne fase av krigen. Før en tid siden rettet japanerne voldsomme angrep mot byene Trincomali og hovedstaden Colombo på Ceylon. Det viste seg imidlertid at zya var vel utstyrt med jagerfly, og siden er luftforsvaret blitt betraktelig utbedret. Japanerne har hittil tapt mange chanser ved å spre sine styrker, og de vil måtte fortsette med det. De er nødt til å forhindre at de allierte kan angripe fra Australia, og derfor må de koncentrere større styrker i det sydøstlige Stillehav, og kan avse mindre fly til India.

Efter Corregidores fall har japanerne opnået fuldstændig herredømme i øst og sydøst, men heller ikke her kan de føle sig sikre. Amerikanerne angriber stadig med fly fra hangarskip, og Vladivostok og Øst-Sibir byr også utgangspunkt for operasjoner mot Japan. Japanerne må derfor holde en stor hjørneflåte.

Det var høymöset i den norske kirke i London idag. Pastor Ursin fortalte at kong Haakon og kronprins Olav, som nettopp er kommet over Atlanteren, samt idag tusener av nordmenn og venner av Norge til et stort møte i London samlet idag tusener av nordmenn og venner av Norge til et stort møte i London. Samtidig var regjeringen, 60 utenlandske diplomater og norske militære og sivile. Blant andre talte den britiske marineminister Alexander. "Til dere på østsiden av Nordsjøen", sa Alexander blant annet, "sender jeg dette budskap fra engelskmenn og nordmenn i England: Vi er stolt av dere. Krigon er over og vi vil vinne den." - Også ved gudstjenesten i engelske og skotske kirker minnes man idag Norges navn. Lærerforbund i England, Skottland og Wales har gitt uttrykk for den sympati de føler for den kamp de norske lærere fører.

Og her er da siste nyhetene:
Etter forslag fra den britiske regjering vil den britiske legasjon i Norge og den norske legasjon i England bli opphøyd til ambassader. Den nye britiske ambassadør har allerede vett mottatt av H.h. Kong Haakon, og ambassadør Erik Colban vil en av de nærmeste dager overlevere sin akkreditiv til den engelske kongen.

den engelske kongo.
Rusland. Den russiske framgang i Kharkovområdet får et stedig stopp. Denne dagens sovjetrussiske kommunike melder at tyskerne lider enorme tap i menn og materiell. De siste 4 dager har tyskerne under et forgjøves forsøk på å stanse en russisk tankkolonne mistet 302 tanks. Russene benytter seg av svært tanke og også britiske og amerikanske tanks er med. I år er idag onig om at Stalins offensiv kommer Hitlers fullstendig i forkjøpet. Trossjonkos kraftige framstøt er en trussel mot de bakre tyske linjer på Krim. Ira Krim melder om livlig kampvirksomhet. Det raser kamper i omgivningen av byen Kertj, som tyskerne har meldt de har tatt. Det framholdes at de resultater russene har oppnådd langt oppover de resultater tyskene kan oppnå i Nordfrankrike. Blant annet Vestfronten. Britiske bombefly angrep idag, mål i Nordfrankrike. Blant annet Calaisområdet. Igår ble en tysk konvoy utenfor den hollandske kyst kraftig angrepet. 3 tyske fartøyer ble sett i brand.

angrepet. 3 tyske fartsyter ble satt i brand.
Fra Washington melder at det ikke er satt igang en ny masseproduksjon av
amerikanske ubåter. I de første 130 dager USA har vært med i krigen har amerikanske verftet leverert 120 fartsyter. De nye Fordfabrikkens er nå kommet i
gang, og 10000 fly i start bombefly hver time.
Over 10000 japanere ble dropt ell raket da japanerne bl. drovet ut av
Burma igår. Et japansk forsøk på å gå over Salvin-olva er blitt slått
tilbake med sterke tap for japanerne.

Russland. Timosjokos seirrike armeoer fortsetter å trenge inn i tyskernes forsvarssystem i Kharkovområdet. Over en front på 160 kilometers bredde har de trengt mellom 20 og 60 kilometer inn i de tyske linjer på forskjellige steder fra Volschan N for Kharkov til Krassnograd, 96 km. SV for Kharkov. Den russiske offensiven har nå vart i 7 dager, og øker i kraft for hver time. Det tyske forsvar er kraftig, men det er ikke i stand til å stoppe de framrykkende russiske kolonner. I dagens sovjetrussiske kommunike heter det: "De russiske tropper har fortsatt offensiven på Kharkovavsnittet hele natten, og de russiske armeer fortsetter å rykke fram." Tyskerne har i dagene fra 12 til 16 mai tapt 12000 mann i drepte og sårede i dette avsnitt. 300 tettbebygde strøk er gjenerobret. 400 tyske tanks er ødelagt i det samme tidsrom, videre 147 fly og mengder av lastebiler. 210 kanoner er ødelagt og 365 tatt som bytte, og en mengde annet krigsmateriell er enten eroberet eller satt ut av bruk. - Timosjenkos dagsordne den 12 mai lød slik: Herved gir jeg dere ordre til å sette igang den avgjørende offensiv mot tyskerne og å kaste dem ut av Russland. Timosjenkos dagsordne ga støtet til 2 voldsomme tankslag. Grupper av tyske tankavdelinger på inntil 40 tanks ad gangen ble kastet inn i kampene, men de ble snart smadret. - På Krim raser det voldsomme kamper. Det sovjet-russiske kom unike sier at det foregår kamper i omegnen av byen Kertsj. Ifølge andre meldinger foregår det gatekamper i selve byen. - Russerne har fortsatt herredømmet i luften. Lørdag ble 65 tyske fly skutt ned mot et tap av 20 russiske. - I Barentshavet er nok et tysk fangningskip truffet av torpedoer.

Vestfronten. Den tyske krysser Prinz Eugen er truffet av britiske torpedoer utenfor Norskekysten inatt. Ifølge beretninger fra det britiske luftfartsministerium meldte speiderfly at skipet dampet sydover utenfor Lindesnes. Man antar at Prinz Eugen var på vei fra Trondheim, hvor det har ligget skadet sammen med Tirpitz, Admiral Scheer og Admiral Hipper, og til en eller annen dokk i Tyskland før å ble reparert. Beaufort, Hudson og Blenheimfly gikk til angrep, og foreløpige meldinger tyder på at skipet ble truffet av torpedoer fra Beaufortflyene. Det oppsto heftige luftkamper med tyske jagerfly som kom til. 5 Messerschmidt 109 ble skutt ned og en rekke andre skadet. 9 britiske fly savnes. - Som ledd i en offensiv som har pågått uavbrutt siden igår morges angrep det britiske flyvåpen i morges mål langs den franske kyst. Særlig var havnen, kaserner og kommunikasjoner i Boulogne utsatt for et kraftig angrep. I dette angrepet deltok de nyeste og største jagerbombefly som er kommet til England: de amerikanske Bostonfly. Ingen bombefly og 8 jagerfly savnes etter disse operasjoner. - Nye fotografier fra Rostock viser at de britiske flyangrep har anrettet en så betydelig skade at det er blitt en fullständig stopp i de tyske leveranser over Rostock til Norge og Nordrussland. - For 8 natt på rad var det ingen tyske fly over England inatt, men tidlig i morges fløy en mindre styrke over en by i Sydengland. - I en tale i Bristol igår kom den britiske lordseglbevarer Sir Stafford Cripps inn på muligheten for at det ble opprettet en ny front i Vesteuropa. "Jeg kan forsikre dere at regjeringen er ivrig etter at det opprettes en dobbelt front sondere," sa Sir Stafford Cripps. Mens dere kan tale fritt om det, må man huske at regjeringen av forskjellige årsaker ikke kan omtale det.

USA. USA produserer nå 1000 fly i uken. Fredag kommer USA til å sette rekord i skipsbygning. 30 handelsskip vil da gå av stabelen.

Middelhavet. Det var livlig patruljevirksomhet på mange avsnitt av den libyske fronten igår. Barce og Bengazi ble angrepet av britiske bombefly igår. Det meldes at tyskerne nå har fårt fram så mange forsterkninger til Libya at de nå er nesten like sterke som de den russiske offensiven tok til i november ifjor. - Under et forsök på å angripe Malta igår ble to italienske e-båter ødelagt. 4 tyske jagerfly og et bombefly ble skytt ned over Malta i Dagslys igår.

Norge. De fleste britiske aviser bringer idag artikler om Norge i anledning den norske frihetsdag igår. En rekke britiske statsmenn har sendt Norge nye hilsener. - Kong Haakon har sendt en tale til Canada.

Canada. En konferanse på det deltar 100 mann er idag begynt i Ottawa for å drøfte hvor de allierte fly skal sette sinn for å bringe krigen inn i Tyskland.

26 55 7
Mingo 41
94
19/5
1942
2 Arg.

L O N D O N - R A D I O

2951

Nr. 94.

Tirsdag 19 mai 1942 kl. 19.30.

RUSSLAND: Slaget i Kharkovområdet har nå rast i 8 dager, og den russiske framrykkingen fortsetter stadig. Dagens sovjetrussiske kommunike melder at en rekke bebygde strøk er gjenerobret. Ytterligere 1600 tyskere er drept. 35 tyske fly til er blitt ødelagt og 27 på bakken. De tyske pansertropper har trukket seg tilbake, og man fremhever som et i synefallende trekk ved disse operasjoner det store antall tyske tanks som er blitt ødelagt. De russiske pansertog spiller en fremtredende rolle ved dette slag. - Fra Krim meldes om voldsomme kamper omkring byen Kertsj som tyskerne har meldt de har tatt. Berlin radio meldte imidlertid idag om nye landsettinger bak de tyske linjer på Kertsj-halvøya. - Fra Nordishavet meldes at en tysk destroyer og en tysk mineskip er blitt senket. På Murmanskfronten har 2500 russiske sjøtropper.
I 1940 uttalte Hitler: Tyskland vinner krigen i 1941. I 1941 sa han: Tyskland kan vinne krigen i 1942. I år sier han: Tyskland må vinne krigen neste år, hva sier han da?

Vestfronten: Den største troppetransport som hittil har krysset Atlanterhavet er nå kommet til De Britiske Øyer. Den amerikanske generalstabssjef, General Marshall, sa nylig at USA vil sende en stadig strøm av menn og materiell over Atlanterhavet og at amerikanske kommandotropper vil ta del i de kombinerte operasjoner fra Storbritannia. Konvojen medbringer forsterkninger til de nylig utbygde amerikanske invasjonsbaser i Nord-Irland, bestående av tanks, artilleri og fullt utrustede panseravdelinger. - Britiske bombefly var på nøy over fiendtlig område i dagslys idag. Et tysk fartøy på 800 tonn ble senket utenfor Dunkerque. Videre ble Abbeville angrepet. Det var ingen tyske fly over Storbritannia inatt, men tidlig imorges gjorde 4 Messerschmidt 108 en lynvisitt over en by på østkysten. Vicautenrikssminister, major Attlee åpnet idag debatten i Underhuset med en redegjørelse om krigssituasjonen. Han hevdet at England kunne se fremtiden imøte rolig og i forvissning om at seieren er vår. Vår stilling kommer til uavbrutt å forbedres, uttalte major Attlee. En ny type streamlinekryssere er nå sjøsatt i Amerika. De har en bestykning på 15 6' kanoner og bærer 4 fly.

Middelhavet: 5 Messerschmidt og 1 italienske fly ble skutt ned under et angrep på Malta. De britiske tap var 4 fly. General Smutts uttalte at de angrep som oksemaktene foretar mot Malta er skinnmångsvre for å dekke de store transportskip til Libya. Dagens Kairo-kommunike melder om britisk patruljevirksomhet. Det fjerne østen: Et kommunike fra New Dehli idag melder at britiske flygjere har angrepet Akyab og Kindat nord for Kalewa. Den tyske melding om at kineserne har tapt 20.000 mann ved Kalewa er uriktig da der overkodet ikke har vært noen trefning. I Øst-Burma er japanerne kastet tilbake langs elva Mekong. 2 japanske transportskip er truffet og sansynligvis senket i luftangrep ved Koepang-bukta ved Timor. Under et flyangrep på Port Moresby på New Guinea er et japansk bombefly skutt ned og tre skadet. Fra Kina melder at flere byer sydvest for Hankow er gjenerobret av kineserne. I de søndre Shanstater i Burma opererer friskarer på opptil 5000 mann.

Holland: Himmller er kommet til Holland og hollenderne advares mot å la seg provosere til å begå uoverlagte handlinger. Som kjent besøkte Heydrich Holland i forrige uke, og dette besøket førte med seg en lang rekke arrestasjoner. - I Belgia er 15 belgiere skutt som represalier. Årsken er visstnok en ny eksplosjon i en belgisk fabrikk.

Frankrike: Det meldes om nye demonstrasjoner mot Laval i Riom på grunn av Italias krav om avståelse av landområdene Nizza, Korsika og Tunis.

Hellas: Det meldes at et italiensk transportskip som var på vei ut fra Pireus er sprengt i luften og senket.

Norge: En melding sier at professor Seip skal være sendt til tvangsarbeid i Polen.

Nr. 95

Torsdag 20 mai 1942 kl. 19.30.

2952

Arg. 1942

Russland. Dagens sovjetrussiske kommunike melder at den russiske offensiv fortsetter i retning mot Kharkov. Også dette kommunike omtaler tyskernes store tap. Tyskerne har under von Bock's ledelse satt i gang en motoffensiv 130 km. sydøst for Kharkov mellom Izjum og Bardjenkova, og russerne kjemper nå for å avverge dette angrep som truer de angripende russiske styrker i flanken. Imidlertid innngår det av de siste meldinger at russerne fortsetter å rykke fram mot Kharkov og at de har bitt seg fast ved tyskernes viktigste sambandslinje idet de har tatt en viktig stilling ved landeveien til Kharkov. Tyskernes defensive kamper er nyttelesse, og spesielt frykter tyskerne den russiske artilleriild, som de karakteriserer som "en dansende vulkan". Times skriver idag at hensikten med Timosjenkos angrep mot Kharkov er ikke først og fremst å lage et gjennombrudd med tanks i dette avsnitt, men å ødelegge de tyske styrker systematisk. - Det fortsetter kamper i omegnen av byen Kertsj melder et russisk kommunike idag. Dette kommunike kommer et par timer etter en tysk sørmelding som forteller at hele Kertsjneset er erobret av de tyske tropper. Et tysk kommunike meldte igår at 17 russiske divisjoner var tilintetgjort på Kertsjneset. Man finner det imidlertid merkelig at russerne på Kertsjneset, som bare er en tiendedel av hele Krim, skal ha hatt dobbelt så mange divisjoner som tyskerne har på hele Krim. - Ifølge pålitelige meldinger fra Ankara forsøker tyskerne å ekape mistillit i forholdet mellom Russland og Tyrkia ved å spre rykter om fullständig russisk okkupasjon av Iran og Irak. Den russiske ambassadør i Ankara, Vinograd, er fremdeles på sin post tross alle tyske påstander om at han har måttet trekke seg tilbake. Han fører for tiden meget vennskapelige forhandlinger med den tyrkiske regjering. - Russland har sendt en ny ambassadør til Tokio. En tysk melding forteller at forholdet mellom Russland og Japan i det siste er blitt mere spent. En japansk målmann, Hoshio Shiratori, har uttalt at Japan er beredt på alle eventueliteter, og at Russland er redø til hvasomhelst. Om Russland for eksempel hjelper Kina er det krigsårsak.

Vestfronten. Kraftige britiske bombeflystyrker angrep inatt det viktige industricentret Mannheim i Tyskland. I Mannheim ligger den kjente fabrikken Badische Anilin Kemische Fabriken og fabrikker som produserer ubåtdeler. Inatt ble videre ubåthavna i St. Nazaire angrepet, og det ble lagt miner i fiendtlig farvann. Britiske jagerfly var også på tokt over Frankrike og Nederland. 1 tysk jagerfly ble skutt ned. 14 britiske fly savnes etter nattens operasjoner. I dagslys igår ble det viktige jernbaneknutepunktet St. Omer i Frankrike angrepet. 4 tyske fly ble skutt ned, og 4 britiske savnes. - Tyske fly rettet inatt et kortvarig angrep mot en by i nordøst-England. Det ble voldt skade på liv og eiendom. Tyske fly fløy også over noen andre byer i nordøst- og øst-England uten at noen skade ble voldt. Idag morges ble en Messerschmidt 109 skutt ned over England. - President Roosevelt har opplyst at flere amerikanske tropper vil bli sendt til nord-Irland til forsterkning av de store amerikanske styrker som allerede er der. President Roosevelt understroket imidlertid at dette ikke betyr at man overser kampene i det sydvestre Stillehav. - Den regelmessige rute med passasjerfly mellom Kanada og England som har vært nedlagt i 3 år, er nå gjenopptatt. Ruten vil bli trafikert 2 turer hver uke i ukens.

Libya. Det meldes om skot fiendtlig virksomhet i Libya. En stor tysk kampgrupper er observert på vei sydover, og i sørøstre sektor er fiendtlig panseravdelinger i virksomhet.

Det fjerne østen. Et japansk forsøk på å trenge inn i Yunnanprovinsen er avverget av kinesiske styrker, og flere fiendtlige stillinger er erobret tilbake. I det sydøstre Kina er kampene blusset opp igjen, og japanerne har gjort et angrep på kineserne 200 km. øst for Shanghai. Det er koncentrert store japanske styrker i dette området (Chekiangprovinsen). I Burma er 4 fiendtlig fly ødelagt på bakken under et flyangrep mot Akyab. Kampene er hårdt i nord-Burma. Den øverstkommanderende under det amerikanske flyangrep mot Tokio og andre japanske byer nylig er tildelt en æresmedalje for mot og tapperhet. Flyene fløy umiddelbart over takene i Tokio, og gjorde stor skade. Ved Nogoya ble Japans største flyfabrikk angrepet med hell av de amerikanske bombefly. Ingen fly gikk tapt. Angrepet fant sted 18 april.

Frankrike. 5 personer er skutt som represalier for at to tyske soldater er blitt angrepet. Fra Vichy innngår meldingen om at et jernbanetog mellom Nantes og La Rochelle er sprengt i luften ved et dynamittangrep.

Russland. I dagens sovjetrussiske kommuiko heter det at russiske tropper fortactier offensiven i Kharkovavsnittet. Tyskerne har gatt til kraftige motangrep, men har lidt alvorlige tap. På Krim fortsetter kampane i østre del av Kertsjhalvøya. Russiske tropper har her avskåret forbindelsen mellom to tyske motstandercentraler. 600 tyske offiserer og manige blev drept i en enkelt trefning. Tass melder: Kampane utenfor Kharkov øker i styrke. 14 tyske motangrep er slått tilbake. De har vært meget kostbare for fienden. De siste meldingerne går ut på at Timosjenkos fremrykning fortsetter, selv om den ikke lenger er så hurtig som tidligere. Militære sakkyndige i London peker på at den offensiv som den tyske feltmarskalk von Bock har satt i gang i området sydvest for Kharkov har til hensikt å bryte russernes samboandslinjer og lette trykket mot Kharkov. Den russiske offensiv har tvunget Hitler til å trekke tropper bort fra stillinger som vilde ha vært gunstige som utgangspunkt for en tysk offensiv mot Kaukasus. Hitlers sommeroffensiv kan nu ikke gjennomføres som oprinnelig planlagt. Kampane fortsetter på den østlige halvdel av Kertsj. Det er nu to dager siden et særkommunikat fra Hitler kunngjorde at hele halvøya var på tyske hender. Pravda skriver igår at man må være forberedt på at tyskerne vil forsøke gassangrep mot Moskva, men alle sikkerhetsforanstaltninger vil bli tatt. Tyskernes svake motstand i luften over Kharkov har beskjæftiget tyrkiske militære iakttagere. De hevder at det tyske luftvåpenet nu begynner å føle den påkjenning det har vært utsatt for. Andre steder vilde bli uten beskyttelse hvis tyskerne setter ut maksimum av fly inn på et sted. Luftkampene over Malta avtar i styrke. Tyskerne er nådd det punkt da landets stilling i luftkampen begynner å bli alvorlig.

Middelhavet. I Libya fortsetter patruljevirksomheten fra begge sider. Krigskorrespondenter i Midtosten hevder nu at en tysk og italiensk offensiv i Cyrenaica ser ut til å være meget nærliggende.

Polen. To polske profesorer, som begge har vært medlemmer av det polske parlament, er avgått ved døden i tysk koncentrasjonsleir som følge av tortur. Det kommer nu melding om at den polske uavhengighetsdag 3 mai ble feiret over hele Polen. Velkjente polske patrioter graver blev bekranset i nattens løp med nasjonale farver, og i løpet av dagen passerte tusener av polakker forbi den ukjente soldats grav. Det hjalp ikke at politiet forsøkte å splitte massene. Det polske flagg valet overalt i byen til tross for at det var forbundet med fengselsstraff å heise det.

Tyskland. Svenske aviser meddeler at der foregår overførrel i stor målestokk av hollandske og belgiske arbeidere til Tyskland. Göring uttaler i sin tale at Tyskland har nye prøvelser i vento. Denne krig er den hårdeste Tyskland noensinne har måttet føre, fremhevet han. Ifjor håpet vi på rekordavling, men nu har regnet ødelagt det korn som blev sådd i høst så vi må så igjen. Men hvis dere må arbeide tyngre så tenk på hvad deres sønner må gå igjennom ved fronten, sa han.

Flyfabrikasjonen. De forente nasjoner fremstiller nu dobbelt så mange fly som aksemaktene pr måned, nemlig 8 600 mot aksjomaktenes 4 100. 300 nye krigsskip er nu under bygning i Amerika for de forente nasjoners flåte. Deriblant er 80 destroyere som skal gå til England. Den amerikanske minister Hull sa igår at krigens varighet er avhengig av de allierte krigsproduksjon. Frøgangen har i år vært så stor at man nu kan høre på en tidligere avslutning enn man først hadde regnet med.

England. Britiske fly angrep skip utenfor fransk-kysten imorges. Sir Stafford Cripps avsluttet on to dagars debatt i underhuset med å erklære at England når tiden kom vilde forsøke et noe planlagt angrep mot tyskerne på det europeiske fastland, og denne erklæring blev hilst med stormende bifall. Den konstante engelske bombing av militære mål i Tyskland er en av de viktigste faktorer i det russiske felttoget på Østfronten. Med hensyn til fordeling av krigsmateriell til Russland, som står midt oppo i kampens hete, gis fortrinnsrett. Under debatten hadde on rekke medlemmer av de forskjellige partier i underhuset kritisert regjeringens krigaførsel. I den anledning skriver New York Times: Historien kommer til å si store ting om Churchill, men det største er at uten hans ledelse ville der ikke idag ha kunnet holdes noen debatt i underhuset i det hele tatt!

Norge. Det er nu kommet nye opplysninger om de siste massearrestasjonene i Oslo og omegn. De begynte 11 mai og fortsatte flere dager. Antallet er omkring 200. Det er særlig shipping- og forretningskretser som er tatt, antagelig som en hevnakt på grunn av rødernes reaksjon på forsøket på å nyordne Reder forbundet. Fangene ble først ført til Bretvedt. Nasister uttaler at en del skal på tvangsarbeid i Narvik og Kirkenes, mens andre er overført til en nyoprettet konsentrasjonsleir ved Tønsberg. Blandt de arresterte er: skibsreder og advokat Kåre Schønning, P. Meyer jun. Kristoffer Olsen, Leif Haug, Hjalmar Bjørge, Sverre Müller, direktør Jørgensen, direktør Harald Gerner, Rygh Corneliusson, Alnæs, Juel, Randolph Arnesen, direktør Throne Holst jr., forfatteren Nils Johan Rud, Kleve, Kofoed, politilæge Kristensen, Odd Hølås, Gudbrand Askvik, Pauli Jensen, Sverre Torp m. fl.

Utenrikskronikk ved Arne Ordning:

Tyskerne har lidt veldige tap på Østfronten. Churchill sa i sin siste tale at de tyske tap var større enn tapene i forrige verdenskrig. Hitler nevnte i sin forrige tale at nervene hos de tyske soldater i øst var på bristepunktet. Og Goering gav et levende inntrykk av hvordan Hitler i vinter vandret rastløs op og ned i sitt underjordiske hovedkvarter i vinter uten å unne sig hverken mat eller sovn. Det er sannsynlig at det har vært en sammensvergelse blandt generalene. Ingen tror at von Reichenau led en naturlig død.

I hele vinter har løftet om våroffensiven vært det store punktet i tysk propaganda. Det er klart at Hitler må seke å vinne en avgjørende seier på Østfronten i sommer. Rustningsindustrien i Tyskland og de okkuperte land har arbeidet for full kraft i hele vinter. Vanskhetene har vært sviktende transportvesen og mangl på arbeidskraft. Alle ventet derfor at den tyske offensiv vilde ta sig begynnelsen i mai. Tyskerne håpet at kampene ville føre til at hele den russiske front ble rullet op. Noen mente at angrepet ville bli rettet mot Kaukasus. Andre hevdet at tyskerne i hvert tilfelle måtte regne med at oljekildene ville bli ødelagt, og trodde på et hovedangrep mot Volgas nedre lsp. Et tysk gjennombrudd her ville føre til at de russiske armeer ble splittet, og den russiske hær avskåret fra sine oljetilførsler. Andre regnet med et hovedangrep mot Moskva for å ramme fienden i hjertet. Og endelig trodde man på en offensiv mot Leningrad og opeover Murmansbanen. Forelsbig er intet av alt dette hendt. I forrige uke kom det melding om at tyskerne hadde åpnet et voldsomt angrep mot Kertsj og at russerne måtte vike. Men det var lite sannsynlig at man her hadde å gjøre med en offensiv i storre målestokk. Det vil nemlig være meget vanskelig for tyskerne å rette en angrep fra Krim på Kaukasus så lenge den russiske flåten er herre i Svartehavet. Det virker pågallende at den tyske overkommando overdriver sin seier så sterkt i dette området. De skal ha tatt 147752 fanger. Slike nsiaktige tall er alltid mistenkelige. Det vilde være helt umulig å få anbragt så mange tropper på en så smal landtunge.

Et par dager etter kom meldingen om Timosjenkos angrep på Kharkov. Den beste måten å lette angrepet på Krim ville være å avskjære forbindelsen mellom tyskerne på Krim og i Ukraine. Men den russiske offensiv må være planlagt lenge før, og den foregår i langt større målestokk enn Hitlers aksjoner. Grunnen til at Karkov er blitt valgt er først og fremst fordi tyskerne her har koncentrert store troppestyrker og meget krigsmateriell, og fordi byen er det viktigste trafikkknutepunkt i hele Syd-Russland. Timosjenko sier selv at det er det første store skritt for å befri fedrelandet. Timosjenko er kommet tyskne i forkjøpet, og merkelig nok later det til at russerne er kommet helt overraskende på tyskerne. Fremgangen var først i de første dagene, men den har fortsatt siden til tross for voldsomme tyske motangrep. Korrespondentene snakker om verdens største tankslag ved Kharkov. Lenger syd i Ukraine har von Bock begynt en offensiv. Russerne melder at de har stanset dette angrep, men det er ennå for tidlig å si noe om hvordan situasjonen vil utvikle seg på denne front. Endelig har russerne nord for Tagenrag åpnet nok et angrep.

Det første inntrykk av kampene er gunstig. Russernes moral er høy, og den nervøsitet som man kunde merke under de store tyske angrep ifjor er helt borte.

Forts. imorgen.

97. Fredag 22 mai 1942 Kl. 19.30.

Rikschronikk ved Arne Ordning (fortsett)

2954

97

22/5-

1942

På den annen side er det klart at den russiske offensiv må være et stort for de tyske troppers moral. Goerings tale igår var pående dyster. "Tror dere at forsynet har hevet Føreren og det tyske så høit bare for å styre det i avgrunnen?" spurte han. Stillingen er ikke bare gunstig for Sovjet-Samveldet heller. Man må glemme at landet har tapt viktige industriområder, og at dette korndrikket er besatt av tyske tropper. En ny krigsvinter vil for bety en farlig levnetsmiddelsituasjon i Russland. En viss mangel råstoff kan også tenkes å ville gjøre sig gjeldende. Det er av denne sannsynlig at russerne vil sette alt inn på å beseire Tyskland 1942.

Talsmann for Storbritannia og De forente stater hevder at det skulde re gode chanser for å vinne krigen i år. I Amerika har man sket produksjonen i år på bekostning av den som var planlagt i 1943 og 1944. Andre som var optatt med å oppføre nye fabrikbygninger er blitt overflyttet til fabrikker som allerede er i gang.

De allierte vil fortsette og øke bombingen i Tyskland. Den øverstkommerende for de engelske bombekrøtter over Tyskland uttaler: Krigen kan avgjort til høsten hvis vi hver natt kunde sende 1000 bombefly over Tyskland. Den vilde være slutt imorgen hvis vi kunde sende 20 000 fly på gang. Å klare 1000 fly pr natt skulle imidlertid ikke være noen umulig et i nær fremtid. Det er også helt klart at de stadige bombeangrep

Spørsmålet om invasjon er i brennpunktet i de allierte land idag. Det er klart at det ikke vil være noen lett sak å landsette tropper og artilleri på det sterkt befestede europeiske fastland, og det er også mulig at en mislykket invasjon vil ha alvorlige følger for de allierte folks moral og for stemningen i de okkuperte land. Igår erklaerte midlertid Sir Stafford Cripps at en britisk armé, når det rette tilfelle var inne, ville gå i land på det europeiske fastland.

- V -

Her er de siste nyhetene: Utslipp. Slaget ved Karkov vokser både i intensitet og omfang. Ifølge det siste sovjetrussiske kommunike har den russiske framgang fortsatt hele natten, og at Timosjenkos armeer har brutt igjennem de nye tyske forsvarslinjer på to punkter. Slaget utvikler seg til et av historiens voldsomste slag. Det er ikke megen bevegelse i fronten, men Timosjenko fortsetter presset med store styrker av tanks og infanteri. Von Bocks motoffensiv sør for Karkov har ikke minsket det russiske trykket slik som meningen var. Times skriver idag: "Alle meldinger går ut på at von Bocks offensiv er i mindre skala enn Timosjenkos, men den betyr likevel en fare for de russiske baktropper." Tyske fanger forklarer at den russiske offensiv var fullstendig overraskende og at den minst kom 14 dager for tidlig. En fangen tysk motorsyklist fikk således ikke tid til å ta på deg skoene før han ble tatt til fange. - Det er idag 14 dage siden den tyske offensiv tok til på Kertsj-halvøya, og vi gjengir her noen utdrag av de russiske tropper angriper på Kertsj og at Den 12.mai heter det at forfølgelsen offensiven har pågått siden 8.mai. 13. og 14.mai heter det at forfølgelsen av de russiske styrker fortsetter. 15.mai: Den russiske motstand er brutt sammen. 16.mai: Hardnakket russisk motstand slått ned. 17.mai: De russiske tropper er trengt sammen på et meget lite område. 18.mai: Russerne gjør desperat motstand. 19.mai: En fullstendig tilintetgjørelse av de slagne russiske styrker er nærliggende. 20.mai: Forfølgelsen av de slagne russiske styrker fortsetter. Den 21.mai blir kampene om Kertsj ikke novet i det tyske krigskommunikat. I dagens sovjetrussiske kommunike heter det kort og greit: Kampene fortsetter i den vestre del av Kertsj. - På Kalinin-fronten sydvest for Moskva har tyskerne gjort et forsøk på å trenge fram mot de russiske linjer, men ble kastet tilbake med et tap av et tusen mann i døde og sårede. Fra Leningrafronteren meldes at russiske friskarer er i virksomhet.

Fra Sydrussland meldes at et tysk ammunisjonslager er sprengt i luften av russiske friskarer ved kysten av Svartehavet. De tyske myndigheter i Odessa har offentliggjort en liste over 300 uskyldige personer som vil bli skutt hvis den slags handlinger ikke opphører.

Det fjerne østen. I det sydvestlige Stillehav har allierte undervannsbåter senket en japansk krysser med 80 tons kanoner. Videre ble 2 lastebåter på henholdsvis 9 og 6 tusen tonn senket, meddeler de alliertes hovedkvarter i Australia. - En avdeling britiske flyvere er kommet til Kina. De ble før fram langs Burma-veien uten å lide noen tap. Japanerne har satt igang en offensiv i Hsekiang-provinsen sør for Shanghai, men Chiang Kai Cheks tropper gjør kraftig motstand. I Yunnan-provinsen har kineserne slått tilbake 14 japanske forsøk på å trenge inn i Kina gjennom denne bakdør. - I Burma angrep britiske bombefly Akyab i går kveld. Under et flyangrep på Lae på New Guinea ble tre japanske fly skutt ned, og to fiendtlige bombefly ødelagt på bakken.

Vestfronten. 3 av de menn som deltok i toktet i St. Nazaire er tildelt Victoriakorset for utvist tapperhet. Victoriakorset er Englands største militære utmerkelse. Det ble denne gang delt ut i erkjennelse av de mange uenvante, tapre innsatser ved St. Nazaire. - Den britiske arbeidsminister Ernest Bevin opplyste idag at av de 33 millioner menn i England mellom 14 og 65 år er 22 millioner, eller en tredjedel i virksomhet i det vepnede forsvar, det sivile forsvar og i krigsindustrién. Den britiske arbeidsminister uttalte igår at Storbritannia også etter krigen vil fortsette med tvungen verneplikt. Storbritannia vil da få en stående hær som blir den største i Storbritannias historie. - Vi gjengir her en viktig erklæring

som en britisk møllmann, lord Cranborne, avgjorde den 21de mai i det britiske underhus på vegne av den engelske regjering: Skjønt man ikke har til hensikt å sette Tyskland i en særstilling etter krigen er man fast besluttet på å hindre Tyskland fra å påføre verden en ny katastrofe. Storbritannia søker rettferdighet, først og fremst for de land som nå er undertrykket av Tyskland, men også for Tyskland og England. Og sist men ikke minstford man en kald og hard rettferdighet for de skyldige, nazilederne i Tyskland. Beilen ved den politikk som både fortsetter forrige verdenskrig var at den tok sikte på å staffe Tyskland både økonomisk og militært. Dette vil ikke gjenta seg, men England vil sette alt inn på at Tyskland ikke igjen kan komme i en slik stilling at de kan slippe en ny katastrofe inn over verden. Men om tyskerne oppfører seg vel vil Tyskland bli behandlet som enhver annen nasjon. - Det er i Amerika idag handelsflåtenes dag. Fra 19 forskjellig skipsverft vil 27 skip gå av stabelen idag. Opprinnelig skulle tallet av skip som ble sjøsatt idag vært 30, men de tre andre skipene ble ferdig tidlig, og er allerede gått av stabelen. Det blir opplyst at de amerikanske skipsverft nå leverer 2 skip pr. dag. Om tre og en halv måned vil de levere 3 fartøy pr. dag, og til neste år 4 fartøy pr. dag. De nye Ford flyfabrikene i Detroit har satt igang tilvirkingen av en ny type 4-motors bombe-fly idag. Fordfabrikkene leverer nå 1 fly pr. time, og de blir fløyet fra Fordfabrikkene direkte til slagfeltene.

Den nære orient. Dagens Kairokommunikate meddeler at patruljevirksomheten fortsetter fra begge sider i Libya. Britiske styrker har kommet i kamp med mindre fiendtlige styrker på centralfronten. Et enslig tysk fly som forsøkte å nærme seg Kairo igår ble skutt ned. Aksemaktenes flyangrep mot Malta har avtatt meget i det siste. I et svakt angrep igår ble 1 tysk fly skutt ned av luftvernnet på øya.

Norge. Ytterligere 15 nordmenn er falt som offer for den tyske bøddelmentet. De falt på ørens mark. - Det er nå kommet melding om at også kinodirektør Aamot er blant de 200 gislene vi omtalte igår. - Karl Sweeny som er kjent for at han i 1929 myrdet sin kamerat under grufulle omstendigheter er nå utnevnt til statspolitifullmektig i Østerdal. - Professor dr. Alf Sommerfeldt er utnevnt til øresdoktor ved universitetet i Oxford for fortjens full vitenskapelig forskning, men også for å hedre det land som kjemper så tapert for sin frihet og selvstendighet.

Holland. New York Times skriver i anledning Himmlers besøk i Holland at denne mann har flere døde på sin samvittighet enn noen annen levende person. Hitler har 10000 menneskers liv på samvittigheten. Himmlers besøk lever ikke godt for Holland. En tysk domstol har nettopp dømt en hollender til døden og idømt flere andre til lange fengselsstraffer.

Sammendraget igår: Russerne fortsetter offensive kamper i Kharkovområdet. Et nytt tysk framstøt i Izjun-Bardenkovo-avsnittet er slått tilbake. Russene har evakuert Kertsj. Den tyske landvernminister, Darre, er avskjediget, angivelig av helbredshensyn. Den italienske regjering har gjort utkast til en note til Vichy, der de forlanger Nizza, Korsika og Tunis utlevert til Italia. Man venter at den meksikanske presidenten av de nærmeste dager vil ratifisere regjeringens beslutning om å erklære aksemaktene krig.

Dagens nyheter:

Russland. Det siste russiske kommunike melder at russiske tropper har utkjøpt offensive kamper i Kharkov-avsnittet i hele natt. Det tyske infanteri har drevet kiler inn i fronten, men russerne har drevet dem tilbake etter å ha befestiget sine forsvarslinjer. Tyskerne led store tap. I Izjun-Bardenkovo-avsnittet fortsetter Timosjenkos styrker sin hårdnakke kamp mot von Bocke armee. 100vis av tyske tanks er blitt ødelagt under russiske motangrep. Times Moskv-korrespondent skriver: Det er ikke tvil om at Timosjenko har oppnådd sitt første mål, å hindre den tyske offensiv. Han har tatt initiativet fra dem og endret krigens gang. Kertsj fall betyr mindre sålenge den russiske flåte er herre i Svartehavet, og kan hindre et tysk framstøt mot oljen i Kaukasus. Ilja Ehrenburg uttalte i Moskv-radioen igår: Tyskerne er begynt å forestå hva krig betyr. Engang trodde de det bare var å røve og plandre. Nå er tiden inne til å betale.

Tyskland. Halvparten av de krigsfanger som er beskjedt i tysk byggearbeide skal overføres til rustningsindustrien og gruvene. Dette gjelder ikke britiske krigsfanger. Fristen er 31.mai. Bestemmelsen må tas som et bevis til en skutt mangl på arbeidere i krigsindustrien. For å nytte krigsfanger til et arbeide innebærer en alvorlig fare. - Antagelig ved en feiltagelse har det tyske nyhetsbyrå Transsosial sendt ut en melding om at 14 "kommunister i Mannheim er dømt til døden for å ha støttet fienden på en forrederisk måte" og svekket folkets forsvarsevne. Ingen tyske avisar har omtalt dødsdommen. Som tyder på at en vis oposisjon mot nasistpartiet begynner å gjøre seg gjeldende. - Avakjedigelsen av Darre minner om den tyske landbruksminister avskjed i 1917 da vareknappheten i Tyskland ble prekær. Darre kommer nå til å få skylden for at potethatten ifjor slo feil, men den virkelige grunn var at der var mangl på arbeidskraft til innhøstingen. Også i år har Goering spådd en dårlig høst. De tyske bønder har fått seg tilsendt spørreskjema over varebeholdning m.m. og det er en nasjonalplikt å gi riktige opplysninger.

Frankrike. Ytterligere 10 gissler er skutt for mordet på en tysk soldat. Aksemaktene har truet med å ta makten fra Laval hvis han ikke fremmer Huslinis krav om landavståelser.

Meksiko. Krigsforberedelsene er i full gang etter at presidenten har ratifisert regjeringens krigsdeklarasjon til aksen. En tysk tankbåt er beslaglagt og all tyske, japanske og italienske kapital er frosset fast. I Leksikocity har det vært store akse-fiendtlige demonstrasjoner. Kongressens krigsdeklarasjon ventes torsdag eller fredag.

Det fjerne Østen. Den amerikanske frivillige flyveravdeling i Burma skal dannes til en regulær jageravdeling i den amerikanske hær. Flere amerikanske fly er ankommet til Kina, der japanerne har satt igang en ny stor offensiv i kystdistrikten syd for Shanghai. Hovedmålet er sannsynligvis å sette desiske flyplasser der ut av drift. En rekke japanske flybasar i det sydvestlige Stillehav er bombardert. En offisiell melding fra Tokio opplyser at en passasjerbåt er sunket etter å ha gått på en mine.

England. Det britiske arbeiderparti begynte sitt årsmøte i London igår. Det er vedtatt en resolusjon om å fortsette kampen mot nasismen og fascismen. Det heter i den at arbeiderne vil hindre en gjentagelse av det som skjedde etter forrige krig.

Norge. De femten mann fra Jaren som nylig ble skutt ble arrestert tidlig høst etter angiveri. Disse dødsdommene ble felt av "Polizeigericht Nord" som Redies står i spissen for. Det er andre gangen siden beleiringstilstanden at denne "rett" har avgjort dødsdommer. De andre er avgjort av militær- og feltkrigsretter der den skyldige har fått oppnevnt forsvarer.

nr. 99.

Tirsdag 26 mai 1942 kl. 19.30.

Russland. Dagens Moskvakommunikasjon gir denne oversikt over slaget i Ukraina-Kharkov: I løpet av natten befestet den røde armé de nye stillinger i retning Kharkov, Isjum-Barbjanikovo. Her har de russiske styrker gjennomført offensive operasjoner mot tyske tanks og infanteri. I dette avsnittet gjer von Bock sitt store fremstøt mot russernes flanker. De tyske angrep er fått tilbake, og tyskerne hadde store tap av tanks. Tyskerne tar sikte på avskjære de stillinger som russene har inntatt i retning av Krassnostgrad. Pravda gir en skildring av slaget hvor det heter: Kanoner av alle kalibre drønner uavslatelig. Middelstore og store tanks er ustanselig i aktivitet. Enhver tenkelig art av moderne krigsmateriell tar del i striden. Times' Moskva-korrespondent melder at de tyske forråd av mennesker og materiell blir mere og mere opbrukt. Bølgje etter bølgje av tysk infanteri knuses mot de russiske kanoner. Timojsenko har oppnådd mye av sitt viktigste mål allerede, nemlig å tvinge von Bock til å kjempe når russene ikke når tyskerne vil. Mellom to og tre tyske tankdivisjoner er allerede tilintetgjort i slaget ved Kharkov. Listen av sterkt oprevne infanteridivisjoner omfatter: 79de infanteridivisjon fra Koblenz, 101ste lette divisjon fra Stuttgart, 62de infanteridivisjon fra Schlesien og 294de fra Sachsen. Nærmere samarbeide mellom de allierte nasjoner. Chefen for De forente stater's luftvapen, Arnold, og chef for den amerikanske marine, admiral H.

Gerd er kommet til Storbritannia i spissen for en rekke amerikanske stabsstyrsser for å konferere om et videre utbygget militært samarbeide mellom de allierte nasjoner. Det er nytt kommet fram nye opplysninger om det arbeide som er utført på Ottava-kongressen, hvor der miste om lag 100 representanter for de allierte land fikk å drøfte hvor de allierte flystyrke skal settes inn. Likes inntil det var mulig å sende fly til de punkter hvor det trengs, vil det heretter kunde sendes flyvere og mannskaper av en hvilken som helst nasjonalitet fra å ta del i operasjoner av offensiv eller defensiv art i et hvilket som helst land. Utduinnsleie av 20 000 fly var en beslutning til 30 000 fly var det mål man først hadde sett seg, men dette er for lengst overskredet.

Tyskland. En tysk civilingeniør har berettet om den skade det britiske luftvapen har forvoldt ved det siste store angrep på Augsburg. De fabrikker for ubåtmotorer som ble rammet vil ikke kunde komme i drift igjen før en fem måneder. Mange av bombene var tidsinnetilløst, og eksploderte ikke før det var blitt mørkt, altså lenge etter at angrepet var over.

Middelhavet. Øverstkommanderende for de britiske sjøstyrker i Middelhavet, admiral Cunningham, har gitt en oversikt over situasjonen i Libyen. De relativt sterke allierte styrker i Libya fyller en betydningsfull oppgave, selv om det ikke er noen større aktivitet på denne front, hevdet han. De tvinger tyskerne til å holde tallrike trapper og mange fly stasjonert her av redsel for en alliert offensiv. Det er klart at det sam er høyt i det fjorne østen har utsatt de britiske flåtestyrker i midtsaten for tap, men den britiske offensivånd er stadig lavende i Middelhavet. Det visste den ting at en britisk krysser bestående av lette kryssere for kort tid siden klarte å slå sig fram til Malta uten tap til trass for at den ble angrepet av tunge italienske skip. Admiral Cunningham sluttet med å si at Storbritannia nu stabiliserer sine verdensomfattende operasjoner. Når man ser på det vi allerede har oppnådd med de relativt små styrker vi hadde i begynnelsen av krigen, hvad vil vi da ikke kunne klare når vi har utviklet vår fulle styrke? spurte han. Dagens britiske kommunikasjon Midtsaten går ut på at patruljeflyene i Libyen fortsetter; Byene Derna, Marsa Matruh, Benghazi og Tripoli er bømboet av det britiske luftvapen. En militærakkyndig i London sier om stillingen i Midtsaten: Vi har tvinget Aksjon til å holde store styrker i Libya som de alliers vilde ha brukt andre steder. Offensiv operasjoner vil ikke gi framgang av avgjørende betydning for de allierte, så man kommer til å hvile fra det.

Tyrkia. Storbritannia har levert sitt fjorde krigsskip til Tyrkia. Det var en undervannssøtt på 890 tonn som er oppkommst til Alexandria.

Frankrike. Laval er vendt tilbake til Vichy. Italia har stadig ytret ønsker om å få overlatt Nice, Corsica og Tunis. Hitlers plan om å spille Italia og Frankrike ut mot hverandre har betydd en sterk påkjenning for Laval. Han sa ved sin overtagelse av makten at han håpet å opnå fred med aksjen slik at det vilde bety integritet og uavhengighet både for aksjen og Frankrike selv. Men Hitler hadde for lenge siden lovet Mussolini Corsica og Nice. Det franske folks holdning og britisk og amerikansk pågang har hindret Laval fra å hjelpe Hitler. Hittil har han mistet Madagaskar og har ødelagt resten av Amerikas sympati for Vichy-Frankrike. New Chronicle skriver: Laval har hittil spilt fallitt i sin slaverpolitikk overfor tyskerne. Dette skyldes ingen mangl på god vilje fra hans side, men det franske folks holdning. Det sier også at han ikke har vært i stand til å få frem et godt samarbeid med Italia.

~~Det~~ Det har vært livlig kampvirksomhet i Chekiang-provinsen i China. Kineserne forsvarer Kinhwa meget effektivt, og japanernes forsøk på å ta byen er slått helt tilbake. Japanerne hadde store tap av døde og sårede. I Burma har det vært aktivitet av det britiske luftvåpen. Det britiske kommunike fra New Delhi melder at britiske Bléfjellheimfly har angrepet japanske skip på Chindwinelva, Mawlamyine og Mayu-elva.

Amerika. Roosevelt uttalte i en tale nylig at der må legges planer om full utnyttelse av de firetente staters ressurser til fordel for alle folk. Han har fått tilslutning av en kjent amerikaner, som i en tale fra studentene har døpt: Hvordan verden skal vinne en varig Fred. må man lære folk. Hvordan denne fred skal etableres på den rettfordigste måte til alle blandt folket. De som ikke er med i forhold, fordeler de vader ikke blant overalt. Det er ikke første gang nærmere sitt en god leverstil både i både og utenlands. I alle land har etter krigen mange blitt ødelagt, men gir alle hjelpehandelen. Man rettet en appell fra presidenten om å skape en verdenskongress hvor alle har det samme rettigheten til

Utenriksakademiet, Oslo, Norway

Man kan ikke overvurderes betydningen af en tale som den fra tiden før og under nazistenes makt om andre uro i Europa og særlig at det var de jøde der havde gjort sig mistænkt i det første, lig med det næste, et direkte resultat af det valg givet af Hitler. Det eksisterede dog også en del jøde i Tyskland og da blev J.4 spekulerende om hvilken præg det var med at være en jøde i Tyskland.

I Norge lever man i en helt annen verden. Det er ikke bare represjonsparti sitt 42de landsting i London består av 100 representanter fra alle kanter av landet. De skal diskutere arbeidslagen til de spørsmål som dukker opp. Siden krigens utbrudd ble det nye valg sted i England. Det nuværende valgskrus utsattes til 1945, og dets funksjonstid utløp i 1949. Nye valg ble avlyst etter krigen, selv om det naturligvis er nødvendig, og dermed supplert med et supplervarslep. Ved krigsutbruddet blev de tre viktigste partiene, det liberale og arbeiderpartiet, enige om ikke å votte om kamp. Hatt det ikke vært slik, hadde de som blev ledige skulde tilfalle det partiet som ikke var i krigs valg. I begynnelsen av krigen var en allians mellom farlige og venstrepartiene i viss opposisjon; men nederlaget i Norge og den under Churchill gjortes endelig. Men dermed opstod, førte til en samlingssprang som betyr ikke at det politiske liv er dødt. Det foregår en fortidlig opprettelse, og regjeringen må ta hensyn til spørsmålet. Regjeringen må ikke unngå å dannet en økonomisk forståelse mellom typiske sosialdemokrater, Folk overste, og for produksjonen. Men også Lyttleton, som ikke er konservativt, men Ernest Bevin er ikke opptatt av engelske trær, ikke politiker, ikke arbeider, tilhenger

Rytm fm 1942 fm LONDON - RADIO 27/IV 1942 2957 A 41
r. 100. Onsdag 27 mai 1942 kl. 19.00. C Arg. 100
Tenrikskronikk ved Arne Ordning (forts.) 22/8-
ets enfant terrible. Sir Stafford Cripps er socialist, men ingen 1942
tpreget partigjenger.

Fra forskjellig hold i England har det vært reist krav om at eggeringen skulle gi klarere beskjed om de nyl Storbritannia kjemper or. Her har den tyrke propaganda om de imperialistisk-plutokratiske tater hatt en viss betydning. Denne spiller sannsynligvis nu en mindre rolle i de okkuperte land, eftersom folk lærer den berømmelige tyske yordning nærmere å kjenne. De store mester i England har ikke glemt

Et millioner av menn blev arbeidsløse etter forrige krig, og det er særlig i arbeidspartiets propaganda disse spørsmål fremsettes. Men de har også vært i forgrunnen i en stor del av den konservative presse. Eden har her gått meget langt og understreker meget sterkt at man ikke kan nå frem til en varig fred hvis man ikke gjennem innrep fra statens side avskaffer de sosiale onder, først og fremst arbeidsløsheten. Fra enkelte hold er der rettet kritikk mot regie-

ingen, og denne har fått en viss tilslutning innenfor de to store partier, de liberale og arbeiderpartiet, men kritikken har aldri betydd noen virkelig fare for regjeringen. I sociale og økonomiske spørsmål har sociale motsetninger spilt inn. Situasjonen i kullgruveindustrien står idag sterkest i forgrunnen. Eftersom krigsproduksjonen ble utvidet øket behovet for kull, mens produksjonen i gru-

bene viste en fallende tendens. Det skyldtes dels at mange grubearbeidere blev utskrevet til krigstjeneste og dels at de "søkte sig bedre lønnet og behageligere arbeide. For kort tid siden fremla regjeringen et forslag som skulle begrense det private forbruk av kull med 10 %. Forslaget styrte på sterkt motstand fra konservativt hold med den begrunneelse at rusjønningen vilde føre til en kontroll av de private husholdninger. Arbeiderpartiet og Grubearbeidernes forening krever på sin side at gruindustrien skal stilles under nasjonal kontroll og under en felles planmessig ledelse. Regjeringen har ennå ikke tatt standpunkt til disse krys.

Enkelte arbeiderpartimedlemmer stiller seg skeptisk til borgfren-
den. Det store flertall av kongressen var imidlertid villig til å
oprettholde borgfreden, selv om de ønsket at arbeiderpartiets syns-
måter skulle tillegges større vekt. 2,1 millioner stemte for at

Freden skulde sprættet holdes, og 154 000 stemte imot. Det engelske arbeiderparti står imidlertid helt samlet og sterkt når det gjelder et annet spørsmål, å føre krigen til ende uten å gå til noen kompromissfred med Hitler.

Her er de siste nyhetene:
Russland. Det store slaget ved Kharkov er kommet inn i en avgjørende fase. Russene har befestiget stillinger som de har erobret 100 km. syd for Kharkov. Tyskerne benytter fortrinnsvis avdelinger på 50-150 tanks som de kaster hensynsløst inn i kampen, men det russiske artilleri har ned udmerket resultat tatt opp kampene. Det har ikke lykkes von Bock å komme over Donets, og heller ikke har han klart å avskjære en russisk styrke. Timosjenkos luftstyrker øker stadig. Det russiske middagskommunike melder om nye større seire til sjøs. 5 troppetransportskip, 2 destroyere og 2 andre skip er blitt senket for eksen.

Libya. Kairakommunikasjonen melder om øket aktivitet. Der er tegn som t der på at von Römmels store våroffensiv er begynt. Tyskerne har lidt tap av fly og materiell i noen store steppeombangrep de har foretatt mot englernes framkutte stillinger. Liten skade. Italia har samlet store styrker i Grekenland. Den italienske konge og kronprins har inspirert store troppekonvensjoner på den fransk-italienske grense. Imor en skal massjall-Betain reise til Chateau Roux for å inspirere de franske tropper der. Laval forhandler med aksen om avstøtelse av støttepartiet i Tunis i håp om å slippe å avstå Korsika og Sicilia. Trager-radioen avbrøt sin sending idag for å meddele at der var øvet attentat mot Heydrich.

Det fjerne Østen. Herfra var der intet særlig nytt. Kinenerne har slått japanerne tilbake under et forsøk på å ta Kinkwa i Chekiang-provinssen.

Kgo jor 28 mai 1942 101

27/4/42

Mappe 41
101
28/5-42

LONDON-RADIO 2958

Nr. 101.

Torsdag 28 mai 1942 kl. 19.30.

2 Årg.

Russland. Dagens middagskommunike fra Moskva melder at i retning av Kharkov har russerne konsolidert sine stillinger, og at det fortsetter voldslagene kamper mot tyske tank- og infanteriavdelinger i Izium-Bardjenkovo-området. De voldsomme tyske angrep er slått tilbake. Det tyske kommandoet melder at kampene sør for Kharkov med en stor tysk seir, og som vanlig nevner det store tall over de russiske tap av mannskap og materiell. Imidlertid kommer det ikke med noen hentydning til i hvilket område sør for Kharkov denne seir skulle være vunnet. Hensikten med von Bock's motoffensiv var å rykke nordover langs Donetselva, men ikke noe tyder på at det er lykkes for ham å trenge nordover. Heller ikke er det noe som tyder på at byene Izium, Slavyansk, og Novo Serpukov er erobret. Derimot er det lykkes von Bock å trenge over Donetselva på et enkelt punkt og å danne et bakhode her. - Langt mot nord har tyskerne gjort et forsøk på masseangrep mot Kursk. Angrepet mislyktes fullstendig, og 12 tyske fly ble skutt ned. - Et medlem av general Sikorskys regjering er nettopp kommet til London fra Russland. Han uttaler at store mengder av det allierte krigsmateriell er kommet fram til Russland. Tanks, lastebiler osv. blir hurtig løsset og uten opphold transportert til krigsskueplassene. - Om kampene i luften i Russland blir det meldt at de tyske tap tirsdag ble seg til 82 fly, mot 23 russiske. Det er tegn som tyder på at von Bock mangler stupbombefly. De tyske fly som angriper ved Kharkov går sjeldent under 12-15 hundre meters høyde.

Tsjekkoslovakiet. Det er ennå ikke foretatt noen arrestasjoner etter attentatet mot Heydrich, skjønt både det tyske og det tsjekkiske politi har søkt ivrig etter den eller de som har forsøkt attentatet helt siden igår morges, og til tross for at det er utlovet en belønning på et beløp som tilsvarer 1,3 millioner norske kroner til den som gir opplysninger som fører til at attentatmennene blir fakket. Det er imidlertid blitt fått en rekke kraftige forholdsregler i hele protektoratet. Idag kom således kunngjøringen om at hvis en tsjekker fra morgen av blir funnet uten legitimasjonskort blir han skutt. - Overfallen ble foretatt med automatisk rifler. Den ene av overfallsmennene flyktet gjennom Stossmayerstrasse i Praha, og den andre flyktet på en sykkel som sto i beredskap. Det tyske nyhetsbyrå ^{Transpress} opplyser at attentatet forgikk kl. 13 onsdag, men det er sannsynlig at det foregikk tidligere. Det er vanskelig å gjøre seg opp en mening om Heydrichs tilstand. I en melding fra Berlin heter det at han er utenfor fare, men i en melding fra Vichy heter det at stillingen er alvorlig. - Himmler er blitt kalt tilbake fra Nederland. - Wilhelm Kleinmann er blitt entlediget fra sin stilling, angivelig på grunn av sviktende helbred. Også den tyske landbruksminister Terre ble som kjent nylig avsatt pga. "sviktende helbred". Ian tror at Kleinmann nå vil få skylden for manglene ved det tyske jernbanesystem som er kommet helt i ulage etter de britiske bombeangrep. Nøytrale sjøfolk og andre iakttagere skildrer den forvirring som hersker innen det tyske jernbanevesen.

Libya. Rommels angrep i Libya har møtt kraftig motstand av de britiske styrker. Tyske pansertropper har lidt tap i døde og sårede ved Bir Hacheim, 60 km. fra kysten, og ved Ghazala. Dagens Kairokommunike melder at det panserslag som begynte ved Bir Hacheim igår morges fortsatte hele dagen. Vare stillinger er intakte, heter det. En militær målmann forklarer i London idag at Rommels framstøt truer de alliertes flanke i sør, men at han også gjør et angrep langs havet i retning av Ghazala. Rommels felttog er det 6. Libyafelttog siden krigen tok til.

England. To tredjedeler av den amerikanske generalstab er nå opptatt med forhandlinger i London. De siste amerikanske utsendinger som er kommet til London er generaleme Sumnerville og William Lee. -

Mexiko. Den mexikanske kongress drøfter i aften den krigsavrklaring til aksjemaktene som er foreslatt av den mexikanske president og regjering.

Østen. De japanske meldinger om at Kinhwa i Chekiangprovinssen er erobret blir dementert i Chungking idag. Japanerne har kastet inn 100 tusen mann i kampene i dette området.

Rgb fm 28
1942 nr

LONDON - R A D I O

2714 4

Mappe 41

2959

102

Nr. 102.

Fredag 29 mai 1942 kl. 19.30.

2 Arg.

29/5-42

Russland. På Østfronten fortsetter russiske tropper å utkjempe voldsomme kamper mot fiendtlige tanks- og artilleriavdelinger i Izium-Bardenkovo-avsnittet. Tyskerne påstår å ha tatt 16000 mann tilfange, men de kan ikke oppga tall. Russene løper løs i tråd med seg om, da russerne lett kan gjendrive på stordan hvis de får falske opplysninger. Dagens sovjet-russiske kommisar meldte at russiske tropper var i kamp med tyske tank- og infanteriavdelinger i Izium-Bardenkovo-avsnittet i hele natt. En russisk korrespondent hevdet at russiske tanks nå er i nærkamp med tyske panseravdelinger. Et sted nær russenes frontlinje ble det angitt by. De har taat halvparten av den, og fortsetter å rykke videre. 28 tyske fly er ødelagt mot 18 russiske.

Tsjekkoslovakiet. En kjent tysk kirurg har operert bort tre kuler som var trengt inn i ryggraden på Heydrich. Tilstanden er alvorlig. Det ville være et katastrofalt for nasismen hvis Heydrich skulle dø eller bli invalid. Ved siden av Hitler var han en av nasismens ivrigste forkjemper. Over hele Tsjekkoslovakiet er det erklært unntaksestilstand, og alle som blir påtruffet uten legitimasjonskort blir skutt. Tross den store belønning som er utlovet for opplysningsråder som kan føre til pågripelsen av de skyldige er det ikke fremdekket noe. Grensen mellom Böhmen og Mähren er sperret for jernbane-trafikk. Personer er allerede henrettet, derav 5 fra samme familie.

Libya. Dagens kommisar fra Kairo meldet at det raser heftige slag mellom Libia og Egypten og et viktig veiknutepunkt 20 km. lengre sør. Heftige kamper fortsatte i ørkenen i hele går, og de fiendtlige panserkolonner ble drevet tilbake av den britiske armé. Franskutte tyske og italienske avdelinger hadde trengt helt fram til El Duda og Sidi Rezegh, men ble snart trengt tilbake med større tap i både og sårede. Det opplyses at kampene foregår over et areal på 100 kvadratkilometer. Det britiske luftvåpen tar kraftig del i kampene. En avdeling Boston bomberfly eskortert av Kittyhawk jagere har angrepet en fiendlig koloni. Det meldes at alle bombene falt rett på målet, og det oppsto store branner i lastebiler og minst 5 panservogner ble ødelagt. - Det meldes at det er satte inn 250 tanks, de fleste tyske, i kampene på den libyske sørfront. Man tror at målet for den tyske offensiv tar sikte på å nå Tobruk, men hittil er det ikke kommet igjennom viktige forsyningshavn nærmere. Det tyske angrep har ikke på noen måte kommet overraskende på general Auchinleck, som leder de britiske styrkene i Libya.

Det sørøste. Amerikanske ubåter har senket 2 japanske skip og antagelig senket et tredje. De viktige baser Lee og Raboul er angrepet, og 6 japanske fly er ødelagt og 5 andre med sikkerhet skutt ned. 3 amerikanske fly gikk tapt. I Burma har de allierte fortsatt sine flyangrep særlig mot Rangoon, Akyab og japanske flåtetransporter. De bitre kamper i Chekiangprovinssen i Kina har nå vært i 3 dager, og 4 japanske angrep mot hovedstaden Kinwha er slått tilbake. - General Wavell har opplyst at Indias forsvar er blitt betrekkelig styrket. Anseelige forsterkninger er kommet fram fra Storbritannia. Wavell uttalte videre at general Alexander sin armé i Burma på ingen måte er en slagen armé. Tvert imot er den ved friskt mot. - Det blir opplyst at Kina nå får sendt større forsyninger med fly fra India enn det før var mulig å sende over Burma-veien.

Vestfronten. Britiske fly har igjen vært over Frankrike i retning Calais. Det er særlig flyplasser og jernbaneknutepunkter som er blitt bombet. Tysk konvoy nordover er bombet. Man antar at den skulle til Trondheim.

Meksiko. Under voldsom begeistring erklærte den meksikanske kongress igår at den hersket krigstilstand mellom Meksiko og akselmaktene.

Brasil. Brasil er ennå ikke i krig med akselmaktene, men den diplomatiske forbirnelse er brutt. På grunn av at akselmaktene har senket endel brasilianske farøyere er det nå sendt ut ordre om å fyre på alle aksens ubåter så snart de kommer i sikte. Men tror at en krigserklæring er forestående.

England. Det britiske arbeiderpartis årsmøte er avsluttet med at det er sendt et budskap til Churchill der det heter at det britiske arbeiderparti står fullt og helt bak ham når det gjelder den absolute krigsføring. Kongressen har fattet 3 beslutninger av utenrikspolitisk betydning: 1) å sende en britisk arbeiderdelegasjon til Sovjet, 2) å henstille til britiske arbeidere å producere så meget krigsmateriell som mulig til Sovjet og 3) å anmode den britiske regjering om å søke å komme til en tilfredsstillende ordning med India.

Hab m. 30 vol.

LONDON - R A D I O

Nr. 103.

Søndag 31 mai 1942 kl. 19.30.

2865 m. 41

2831

41

Militæroversikt:

Enda avstanden mellom kampene i Libya og Kharkov er hundrevis av kilometer, er der en sterk sammenheng mellom dem. Fra tysk synspunkt er de begge 103
moment som optakt til det store felttog mot sst, mot Kaukasus' oljekilder. 103
Fra alliert side er kampene i begge tilfeller rene forsvarsoperasjoner. 1942
Dette kan høres merkelig, særlig da det var Timosjenko og ikke von Bock
som åpnet kampen. Men tyskerne holdt for fjorten dager siden på å gjøre
sig klar til å sette i gang sin offensiv, og russerne kom dem i forkjøpet.
Det eneste virkelige formål Timosjenko hadde med sitt angrep var å ta
brodden av den tyske offensiv. Hvis han fullstendig kunde få overtaket på
tyskerne og gjøre kampen til en helt russisk strategisk offensiv, ville
ingenting være bedre. Men for sieslikket kan man ikke vente det. Det vesent-
lige ved Kharkov er selvagt at byen er en av de viktigste baser for den
tyske offensiv. Den er kanskje det aller viktigste utgangspunkt for frem-
støtet mot Kaukasus. Kan russerne skape kaos her, vil det bringe stor for-
styrrelse i alle de tyske offensive planer, og et slikt resultat kan rus-
serne forelsbig slå sig til tåls med. De har nemlig, i motsetning til tys-
kerne, råd til å vente. Et nederlag vilde være et hardt slag for russerne,
men heller ikke mer, og de har tatt imot mange hårde slag og kan tåle dem.
Men for tyskerne vilde et nederlag være en ulykke. For hver eneste uke
tyskerne kan hindres i å gå frem, vokser russernes styrke. En stillings-
krig ved Kharkov er det samme som en russisk seier. Tyskerne blir nødt
til åerstatd til de mister på denne fronten før de kan gå i gang med sin
hovedoffensiv. Tyskerne har alt å tape ved Kharkov nu. Det er grunnen til at
slaget er vokset til en veldig kamp som vil avgjøre om det blir noe stort
tysk felttog i det hele tatt i år. Og det er grunnen til at tyskerne gjen-
tar komedien fra forrige sommer med fanfarer og svimlende seiersmeldinger
om innesluttede fiendtlige divisjoner etc.

Som jeg allerede har nevnt står kampene i Libya i den nærmeste sammenheng med slaget ved Kharkov. Ifjor måtte Hitler sende til Libya en mengde tanks og folk til gjengjeld for dem som ble tatt til fange under den britiske offensiv. For å sikre sig at det meste av disse forsyninger av mennesker og materiell nådde frem til Libya, måtte han sende 500 fly til Sicilia for å holde Malta i sjakk. Disse flyene hjalp til å forvandle tyskernes knapphet på fly ved Østfronten til ~~den~~ avgjorte underlegenhet som Luftwaffe liden under idag. En del av Hitlers fly har nu forlatt Sicilia, men de trenges i Libya, for der er tyskerne desidert underlegen ~~anefor~~ det britiske luftvåpen.

På samme måte som det ved Østfronten er russerne som har råd til å vente og ikke tyskerne, er det i Libya briterne som kan vente. Briterne vet at for hver måned sker forsyningene av materiell og fly fra Amerika og Storbritannia. General Rommel derimot vet at var det vanskelig forrige vinter å få forsterkninger fra de overarbeidede tyske fabrikker, blir det enda verre neste gang. Rommel må altså til, men Auchinleck kan vente. Det er ennu for tidlig å si noe om hvordan det kan gå i Libya. Men det er klart at det er like viktig for Rommel å opnå resultater her som det er for von Bock å vinne frem i Russland. Det viktigste mål for tyskerne forelsbig er erobringens av Tobruk, slik at offensiven mot Egypt kan begynne for alvor. Men tross de tyske offensiver kan de allierte se fremtiden i mørke med stigende tillit. Når tyskerne tenker på fremtiden, må den førekommne dem tømmeig stusslig.

Den militæroversikt De nettopphar leser referert etter tilleggsprogrammet fra London kl. 19.45 lørdag. Vi vil også i fremtiden forsøke å bringe flere militæroversikter av major Louis Hastings, utenrikskronikker ved Arne Ording (sømregelstirsdagnumrene) m.m., uten at vi selvfølgelig kan love noe som helst.

På neste side vil De finne et referat av nyhetene søndag kveld. Siden vi har litt plass igjen på denne siden skal vi få rettelen feil i nr. 101 for torsdag kveld. Vi skrev at "det er lykkes von Bock å trenge over Donetselva og danne et brohode her". Den riktige melding lyder: "Det er lykkes russerne å utvide sitt bruhode ved en ikke navngitt elv (antakelig Donets)",

Vestfronten. Tyskland fikk inatt føle vekten av historiens største bombeflyangrep. Inatt. Over ett tusen britiske bombefly har angrepet mål i Rhinområdet og Rhinland; Køln var hovedmålet. Fullstendige rapporter foreligger ennå ikke, men ifølge foreløpige meldinger har angrepet helt ut vellykket, og det ble gjort kolossal skade. I daggy idag morges kunne en utenfor kysten av Nederland observere branner og røksøyler fra de angrepne områder. Føreren av et speiderfly forteller om røksøyler som gikk opp til 4500 meter til værs. Samtidig angrep fly fra kystkommandoene og armekommandoene fiendtlige flyplasser. Også fiendtlige fly som forsøkte å ta kampen opp ble angrepet. - Fra alle disse operasjoner savnes bare 44 fly, eller under 5% når en bare regner fly fra bombekommandoene med. - Statsminister Churchill har henledet oppmerksomheten på det store organisasjonsarbeide som ligger bak dette angrepet. I en lykønskning til bombekommandoens leder, General Harries, uttaler han: "Jeg gratulerer alle dere i bombekommandoen som har gjort det mulig å gjøre dette angrep over Køln, der over 1000 bombefly deltok, og som helt etter beregningen til lotte deres på en så kort tid som halvannen time å koncentrere bombebe om et så lite område. Dette bevis på den britiske bombekommandoens voksende makt gir også et varsel om hva andre tyske byer nå snart på samme måte må gjennomgå - den ene etter den andre!" - Som kjent uttalte sjefen for den britiske bombekommandoen nylig at såfremt Storbritannia kan sende 1000 fly over Tyskland hver natt, vil krigen være vunnet til høsten. Og den britiske luftfartsminister Archibald Sinclair uttaler: "Tyskland må nå friste en tofrontskrig med alle dens sørger og bedrøveligheter." - Harries opplyste nylig at det gjennomsnittlig blir sluppet 2 tonn bomber av hvert britisk bombefly som angrep Tyskland. På bakgrunn av dette kan en regne med at det ble kastet ca. 2000 tonn bomber i angrepet på Køln inatt. Og det blir understreket at ennå deltar ikke de amerikanske fly i angrepene mot Tyskland! Den amerikanske flygesjef Arnold og andre sjefer for den amerikanske styrke er nylig kommet til London, og man tror at dette betyr at de amerikanske fly snart vil bli satt inn. - I angrepet på Køln inatt deltok over dobbelt så mange bombefly som tyskerne no gang har satt inn i et enkelt angrep mot England. Angrepet er det 107. mot Kølnområdet, og i tyske kommentarer blir det karakterisert som et "Terrorangrep." Goering har lovet de tyske arbeidere at fienden ikke skulle få kaste bomber over tysk område, og i september 1940 uttalte Hitler at alle bomber englanderne slapp over Tyskland skulle bli gjengjeldt slik at hvis englanderne slipper 2, ja 300 tonn bomber over Tyskland, vil vi kaste 230, 350 eller 400 tusen kilo bomber over England. Og om englanderne angriper våre byer, så vil vi utslette deres. London kommenterer denne uttalelsen fra 1940 slik: Det er rettferdig at tyskerne nå får føle gjengjeldelsen. Det var ingen fly i virksomhet over Storbritannia inatt.

Russland. Slaget om Kharkov har bragt tyskerne et alvorlig nederlag. Et sovjetrussisk kommunike sent igår kveld melder at marskalk Timosjenko har oppnådd sin hensikt med angrepet mot Kharkov, nemlig å hindre at nøyplanlagt tysk angrep mot Kaukasus. Timosjenko gikk imidlertid til angrep først, og ødela dermed tyskerne planer. 90 tusen tyskere er blitt drept eller tatt til fange bare i Izium-Bardenkovo-avsnittet. Russernes tap var 75 tusen mann. Tyskerne tapte videre 540 tanks, 1111 kanoner og 200 fly. De tilsvarende russiske tall var 300 tanks, 832 kanoner og 124 fly. Et russisk særkommunikat latterliggjør den tyske meldingen om at tyskerne skulle ha vunnet en stor seier ved Kharkov. "Noen fåslike seire tilslag den tyske armé har blodd seg ihjel", heter det. Kommunikatet melder videre at på Kalinin-fronten NV for Moskva har russerne erobret betydningsfulle stillinger. I nord har russiske fly senket 4 transportskip og 2 andre fartøyer.

Libya. I Libya har det ustanselig vært voldsomme kamper og slaget har nådd sitt høydepunkt. I det britiske kommunikeet idag heter det at stillingen ikke er utsigtsfull, og det ser ut til at tyskernes offensiv mot Egypt står i fare for å bli fullstendig feil. Den øverstkommanderende for de britiske styrker i Libya har uttalt: "Vi utkjemper nå et stort slag. Å vinne det er ikke nok. Intet mindre enn fiendens fullstendige nederlag er nok, og et slikt nederlag vil de allierte styrker gi det. - Tyskerne i Libya har nå to fronter å kjempe på: Slaget om Tobruk, og slaget om de tyske forsyninger. Det fjerne Østen. Igår uttalte den britiske general Alexander at før de allierte styrker trekker seg ut av Burma vil "urmas oljekilder være så ødelagt

Habm ³⁰ nr. 4

2865 41

Nr. 104.

Lørdag 1 juni 1942 kl. 19.30. 2961

Vestfronten. Det er nå kommet nye meldinger om det britiske flyangrep på Køln natt til søndag. Britiske spionerfly har meldt at røksøylene over Køln gikk opp i 5 kilometers høyde. En erfaren bombeflyfører uttaler at brandene dette angrepet var langt større enn etter angrepene på Lübeck og Rostock. En flyger som har sett London brenne framholder at brandene i London etter dette angrep var ingenting mot brandene i Køln. Luftmarskalk Harries har opplyst at angrepet var forberedt til minste detalj. Det deltok 1250 bombefly og når en regner med den gjennomsnittlige besetning pr. bombefly til 4 mann vil det si at det deltok 5000 britiske flygere i angrepet. For hver av disse kreves det 20 mann på bakken. Ordren om å sende toktet i vei ble ikke sendt ut før tidlig på ettermiddagen, da meteorologene hadde varselat alt var klart. - Alle amerikanske avisar framhever den store økning i bombekommandoens styrke som gjorde dette angrepet mulig. Og New York Times slår fast at den amerikanske luftstyrkens kraft står blikk den britiske. Angrepet mot tyske fabrikker vil volda store ødelæggelser i sommer og til høsten. Times nevner at i Køln ligger noen av Tysklands viktigste fabrikker, fly- og ubåtfabrikker, jernbanelags osv. - Mens nyheten om det gigantiske flyangrep mot Køln spreder seg over verden gikk britiske fly påny til angrep inatt. Under flere toktter ble mål i Frankrike, Belgia og Nederland angrepst. En væpent tysk tråler ble senket, og 4 tyske fly ble skutt ned. 8 britiske fly vendte ikke tilbake. - Die Luftwaffe sendte inatt 50 fly inn over den engelske kyst som represaliar for "terrorangrepet" mot Køln. Omrent halvparten angrep den gamle katedralbyen Canterbury. Det ble voldt skade på liv og eiendom. 3 av de tyske fly ble ødelagt. - Den amerikanske generalmajoren og sjef for hærens flygvåpen Henry H. Arnold har opplyst at de britiske og amerikanske felloplaner om full alliert luftoffensiv mot Tyskland er omrent ferdige. Arnold uttaler at Tyskland nå snart ikke kan hverken møte, slå tilbake eller overleve de allierte flyangrep. Amerikanerne er fast besluttet på å bruke hvert enest kampfly de rår over. - For ett år siden idag skrøt man som følger i den tyske kringkasting: "Det er de tyske luftstyrker alene som bestemmer hva det britiske flyvåpen kan forstå seg. RAF er håpløst henvist til defensiv kamper."

Libya. I dagens Kairokommunikat konstaterer man ataksens angrep ikke har kunnet nå sitt mål. Slaget i ørkenen er nær avgjørelsen, og det tyske Afrika-korps har ikke hatt noen framgang mot den 8de britiske armé. Fienden har nå vendt helt om, og blir unvinnbart angrepst av det britiske flyvåpen og panservåpen. Etter de siste britiske operasjoner over Sicilia, Malta osv. i Libya er 19 britiske flyapt. En av sjefene for det tyske Afrika-korps, general Ludwig Krüwel, er tatt tilfangt etter at hans rekognoseringssfly ble skutt ned over de britiske linjer. - I London idag konstaterer man at stillingen i Libya er tilfredsstillende. Selv om det er for tidlig å si noe om utfallet, mener man at general Ritchie har drevet fienden inn i en farlig stilling.

Russland. I dagens sovjetrussiske kommunike heter det at det ikke var noen endring i stillingen på østfronten inatt. Det har vært harde kamper mellom Rzjev og Kalinin. I nord er 1 transportskip og en tråler senket av det russiske flyvåpen.

Det fjerne østen. I et særkommunikat fra de alliertes kvedkvarter i Australia idag heter det at 3 fiendtlige ubåter sannsynligvis er senket utenfor Sidneys havn, som japanerne forsøkte å angripe. Angrepet var imidlertid helt i gjennom mislykket. De forente Staters bombefly har angrepet Koepang og Dilly på Timor og Lae på New Guinea. Angrepene voldte store branner. - Det blir opplyst i Chunking idag at japanerne under angrepene i Chekiangprovinss bruker gass. Etter at japanerne hadde erobret Kinwai ble de kinesiske tropper drevet ut av byen ved gass. Også Lantsi ble tatt ved gassangrep. I en tale til USA idag uttalte general Chiang Kai Chek bl.a. at japanerne gjentatte ganger har kommet med fredstilbud til Kina. Disse er imidlertid alle blitt vist tilbake med forakt.

Tsjekkoslovakia. Siden attentatet på Heydrich for 4 dager siden er 34 uskyldige tsjekkere blitt henrettet.

Frankrike. Det mordes om opptøy i Paris igår. En fransk politimann ble dratt i en rokk, anden såret.